

Déli Hírlap

BANSÁGI
MAGYAR NAPILAP

VASÁRNAP, 1933 ÁPRILIS 30.
TIMISOARA—TEMESVÁR, IX. ÉVF. 98. SZÁM.

FŐSZERKESZTŐ
VUCHETICH ENDRE DR.

Levélét megírta

Levélét és el is küldte Maniu Gyula. A levele kenyeres pajtásának, régi harcok-
ségei fegyvertársának, Vaida Sándor-
nak. Hogy a levél miként szól, nem tud-
juk, hogy tartalma mi lehetett, sejt-
ésből a cáfolatokból, melyek a levél
a kormány jövőtől származik, kel-
leg azonban abból a nyilatkozatból,
amely Maniu maga tett a levél ügyében.
A nyilatkozat, melyet mégis csak a leg-
jobbunk kell tartanunk a kérdésben,
a cáfolatokat megcáfolja a kor-
mány azt a cáfolatát, hogy Maniu egy-
kor megírta volna levelét. Ha pedig a
kormány az egész kavargás alapját képe-
lő megírásának ténycáfolatánál eny-
gább igazság mellé fogott, nehéz a to-
rtában hitelt adni nyilatkozatainak.
Amint az ő mindig egyenes és becsü-
londolkozása mellett másként nem is
létező, meg is mondja őszintén, hogy ő
megírásával és elküldésével eleget
teljesítette parancsoló szavának és
Vaida mit csinál: elismeri a levél
megírását, vagy letagadja, titokban
vagy közli a nyilvánossággal, meg-
tanácsait, vagy továbbra is csak a
kegye után jár, mindehhez neki már
közé, nem is akarja, hogy valami
egyén, a felelősséget magától elhárít-
tasszon el a csendes és nyugodt
életéből. És már ennek a magánélet-
kérdés távlatából beszél a levélről is,
és éppen azért hatnak a leleplezés jelle-
ző kijelentései a szenzáció erejével.
Minden politikai vetélkedésen és ver-
tesen túl szinte visszaemlékezésszerű
vívással teszi. Kiderül, hogy a kor-
mány letagadott levelet még akkor
amikor külföldről való hazatérése után
Bukarestben tartózkodott. A
szó három hónapi távollét után visz-
tán — milyen kegyetlen néha a sors!
— volt képes találokni kenyeres paj-
tás, régi harcokban hűséges fegyver-
társát, pártja másik oszlopát, az ő le-
sége folytán miniszterelnökké avan-
sáradtjával: Vaida Sándorral. Ezért
nem volt levélben megírni azt, amit
talán szeretett volna elmondani. Hogy
nyilván a kormányzat átvételéről három
évtized után sem változott. Hogy
a távlatból szemlélve a dolgokat,
a hibák, melyeket a hatalom birtok-
lásában vállalt ezek következmé-
nyeként. Hogy több forog kockán, mint
amint a bársonyszék kápráztató fénye
látni lehet. És más hasonló dolgok,
amint Maniu mondja, aki-
eddig legjobban kell tudni, hogy mit
a levél politikai jellegű volt és egy
jótanácsot tartalmazott. A jótaná-
cs levélben kellett közölni Vaidával,
az éppen el volt foglalva, Maniu pe-
sége tovább várt volna, leképte volna a
szó. Hát bizony ez nagyon szomorú és
és a hozzá való csatlakozást Vaida
sem érte el. Maniu már leszállt a vo-
de és Szováta esendjében üld, de
és szívesen még rajta ülnek és szédítő
sével rohannak tovább a politika bi-

zonytalanul megalapozott sinpárján. Maniu
meg akarta állítani a vonatot, mert való-
színűleg olyan szerkezeti hibákat fedezett
fel, amelyek biztos katasztrófa okozói le-

hetnek. Jelzését nem vették figyelembe és
Maniu most szorongva lesi, sikerül-e meg-
állítani a vonatot, mielőtt a szerenésellen-
ség bekövetkezik. Ugyátszik, hogy nem és

a garnitúra maga alá temeti majd azt a
pártot, amelynek ilyen körülmények között
nem akar és nem tud továbbra is vezére
maradni — névleg sem.

A Bánság nyomorog, amikor Bukarest virágzik, a regáti mentalitás megakadályozza az erdélyi és bánsági érdekek érvényesülését

A nemzeti parasztpárt bánsági szer-
vezetének nagyválasztmánya tegnap
délelőtt tíz órakor nagygyűlésre ült ösz-
sze. Az ülésen nagy számban jelentek
meg a községi szervezetek elnökei és
kiküldöttjei is. A várt szenzáció, állás-
foglalás a Maniu és Vaida közötti ellen-
tét ügyében, elmaradt, azonban keserű
kifakadások hangzottak el a regátiak el-
len. A panaszok súlyát emeli az, hogy a
kormányon levő párt részéről hangza-
nak el, amelynek többsége bánsági és
erdélyi politikuskokból áll. Ebből szomo-
ru megállapítások tehetők, hogy milyen
lealázó a csatolt területek helyzete ak-
kor, mikor tiszta regáti párt birtokolja
a kormányhatalmat.

Bocu Szevér, a párt bánsági
szervezetének elnöke, közel két órás
megnyitó beszédet tartott. Szavait azzal
kezdte, hogy minden nép életében két-
féle elem van. Az egyik az állandó jelle-
mű, a másik pedig a változó gondolkodás
elem. Az állandó jellemű népelem
az, amely előbbre viszi a nép életét, a
változó gondolkodású elem pártról
pártra jár. A nemzeti parasztpárt bân-
sági szervezete állandó jellemű népele-
met képez. Akár ellenzéken van a párt,
akár uralmon, mindig egyforma gondol-
kodás és törekvés hatja át.

Bocu Szevér azután aktuális kérdé-
sekre tért át és elsőnek a revízióról be-
szélt. Mindenfelé rendeznek revízióellen-
es népgyűléseket, — mondotta — köz-
ben azonban az ország határain meg-
szüntetnek különböző román intézme-
nyeket.

Zsidóellenes tüntetések a jásii és kolozsvári egyetemeken

A jásii és kolozsvári egyetemeken teg-
nap zsidóellenes megnyilvánulásokra került
a sor. A jásii események előzményeképpen
a keresztény nemzeti liga Cuz a György
elnöke alatt ülést tartott. Elhatározták,
hogy a zsidó diákok ellen az egyetemen in-
tenzív akciót kezdenek. Ezt a határozatot
tegnap délelőtt a cuzista diákok már végre
is hajtották. A zsidó diákokat inzultálták

Mindent centralizálnak és már
annnyira vitték azt, hogy ha
egy tanítónak egy napi szabad-
ságra van szüksége, akkor is
Bukarestbe kell mennie a kér-
vényével. A gazdasági életet is
Bukarestben összpontosítják.
Nálunk a Bánságban minden
pang, Bukarest virágzik.

Magyarországgal szemben nem kell tar-
tanunk a revíziótól, — mondotta a szó-
nok, — másképpen állunk azonban Ju-
goszláviával szemben. Zombolyánál
nagy sáv van a szerbek birtokában, ami-
re nekünk jogunk van. Tizenöt esztendő
alatt nem tudott megjavulni
a Jugoszláviában élő román
kisebbség helyzete, amely sok-
kalta rosszabb, mint volt a ma-
gyarok idejében.

Pedig a szerbek nekünk barátaink, szö-
vetségeink.
Azután áttért a párt programjára.
Megállapította, hogy

Romániát ma is úgy kormá-
nyozzák, mint annak idején a
magyar uralom kormányoztak
itt. A különbség csak az, hogy
ehhez hozzájárul még a speciá-
lis román betegség: az erkölcsi
krízis és korrupció,
amelynek kiirtását főfeladatul tűzte ma-
ga elé a mostani kormányzat. A helyes
kormányzás szempontjából szükség van
a legszélesebb decentralizációra. Megál-
lapítja, hogy ennek érdekében a párt
nem tett eleget.

Rotaru falusi gazda köszönetet
mondott Bocu Szevér eddigi munkássá-

gáért és kívánta, hogy a párt program-
jának megvalósítása érdekében tovább
is serényen dolgozzék. M o i s e ujkisodai
földműves annak a kívánságának adott
kifejezést, hogy a párt vezetői ne csak a
választások idején látogassanak el a
néphez, hanem tartsák fel vele mindig
az érintkezést. J a n c u szenátor ismer-
tette azután a párt parlamenti csoport-
jának munkásságát.

A párt bânsgai szenátorai és
képviselői a legtöbb esetben
szemben találják magukat a
regáti mentalitással.

Amikor decentralizációt követelnek, ak-
kor mindjárt elszakadói tendenciákat
tulajdonítanak nekik. Regáti mentalitás
szerint csinálnak sok törvényt is. A
regáti mentalitás az oka annak is, hogy
minduntalan vannak általános és köz-
ségi választások, amelyek rengeteg
pénzt emésztenek föl. Ma Románia ál-
lamadóssága közel száz milliárd lei. Már
az ujjonnan született gyermeknek is öt-
ezerháromszáz lei államadósság nyomja
a gyenge vállait. De ha már van adós-
ság, arra kell törekedni, hogy azt ki is
lehesse fizetni.

Végül visszautasította azt a rá-
galomhadjáratot, amelyet a re-
gátiak gyakran folytatnak az
erdélyiekkel szemben.

L u p e s c u vidéki gazda és S e p i V a-
lér igazgató után Leucutia Aurél
képviselő hangsúlyozta, hogy a párt
programját csak azok tudják megvaló-
sítani, akik küzdöttek is érte. S u b t i r e
Jonel dr. az ifjúság megszervezésének
szükségességét hangoztatta. B a r a n
Korolán dr. prefektus üdvözölte Bocu
aból az alkalomból, hogy most van tíz
éve, amióta a párt bânsgai szervezeté-
nek elnöke, egyben üdvözölte P a s c u
János dr. alelnököt is.

Azután újból Bocu szólt fel. Sürget-
te a Temesvárott felállítandó egyete-
met, amely ellensúlyozza a szegedi ma-
gyar és a belgrádi szerb egyetemek
munkásságát. C r i s m a r i u Oktáv dr.
indítványára a gyűlés üdvözlő táviratot
küldött M a n i u Gyula pártelnöknek és
V a i d a Sándor miniszterelnöknek.

FOGPÉP PUDER **B-O-X-W-N-E** SZAPPAN LEGJOBB SZÁJFERTŐTLENÍTŐ ELIXIR

Vilmos német excsászár visszatérése és a Hohenzollern-dinasztia restaurálása érdekében Svájcban fontos tárgyalások folynak

Genfi jelentés szerint Schleicher tábornok, volt német birodalmi kancellár, jelenleg Svájcban tartózkodik, ahol fontos tárgyalásokat folytat. Jól informált körök értesülése szerint Schleicher tárgyalásai a Hohenzollern-dinasztia restaurálása érdekében folynak. Schleicher és hívei elégedetlenek Hitlerrel és meg vannak győződve róla, hogy Hitler nem lesz hajlandó a kormányhatalmat a kezéből kiadni.

Eppen erre való tekintettel Schleicher elhatározta, hogy a Hohenzollern-restauráció és elsősorban Vilmos excsászár visszatérése érdekében a külföldet mozgatja meg.

Müncheni jelentés szerint a bajor kormány a tartománygyűlés elé törvényjavaslatot terjesztett a bajor népnak a sílyedési stádiumból való kiemelése tárgyában. A készülő törvény felhatalmaz-

za a kormányt, hogy szükség esetén akár az alkotmány rendelkezései ellen is cselekedhetik.

A bajor tartománygyűlés jogait a törvény nem csorbíthatja. A törvény négy esztendőre szól, azonban azonnal hatályát veszti, ha Bajorország jelenlegi kormánya bármilyen okból egy másik kabinetnek adná át a helyét.

A londoni Daily Telegraph munkatársa a bajorországi D a c h a u b a n felkereste azt a koncentrációs tábor, amelyben a nem kívánatos elemeket tartják internálva. Az újságíró úgy látta, hogy az internáltak rozoga és dűledező barakkokban vannak elhelyezve.

A tábor drótkerítés veszi körül, amelyben magas feszültségű áram van bekapcsolva.

A kapunál állandó fegyveres őrség van és a bejáratnál gépfegyverek állanak. Az

internáltak szerint az élelmezés eléggé jó, csak kevés. Hitler kancellár születésnapján savanyított káposztát kaptak. Az internáltak látogatót nem fogadhatnak, leveleket se nem írhatnak, se nem kaphatnak és csak nemzeti szocialista újságokat olvashatnak.

Recklinghausenből jelentik, hogy Gelsenkirchenben, Westerholdeban és más helységekben nagy mennyiségű fegyvert találtak kommunista szervezeteknél.

Lippau Henriket, a vörös frontarcosok vezetőjét, Westerholdeban letartóztatták. Egy istállóban ötvenhét töltött puskát találtak.

Funk Albert dortmundi kommunista a letartóztatás elől menekülni akart, közben leesett egy kétemetű ház tetejéről, amelyen végigfutott és a kövezeten halálra zúzta magát.

Körbe-körbe

a miniszteri bársonyszék

Bukaresti híradás szerint Luganu kereskedelmi és ipariügyi miniszter legközelebb madridi követté né ki. Egyes politikai körök úgy tette, hogy Maniunak a pártelnökségről lemondása maga után vonja azt, ezt a bizalmas emberét kiszorítja kormányból. Hogy ki lesz az utódra vonatkozólag még kombinációk. Egyesek szerint Voicu-Nitulescu lesz az új kereskedelmi miniszter, mások szerint Mihalea miniszter, mások pedig a külügyi miniszter belépne a kormányba. Van olyan verzió is, amelyben a fencut jelölt kereskedelmi miniszter lesz. Hogy ez megtörténhessen, meg kellene kényszeríteni Titulescut volt államtitulárt.

Megijedt betörők

hátrahagyták a zsákmányt és elmenekültek

Zsombolyán az utóbbi időben történtek kisebb-nagyobb betörések. Néhány nap előtt — miként megírta a Hírlap — József fényképész sán jártak betörők, míg az elmúlt napokban Ollinger Mihály zsombolyai padlását látogatták meg titólendégek. Ollinger házának padlárán már az elmúlt év őszén nagymennyiségű fémrémű tünt el anélkül, hogy volna jele annak. A betörők akkoriban rejtélyes módon történtek a padlásajtót zárva találták és a padlást mutatta, hogy a betörők a padlásajtón keresztül hatoltak a házra. Ez a rejtély most tisztázott, mert a betörők az elmúlt éjszaka árukták, hogyan dolgoztak. A ugyanis tegnap reggel a ház falán tett gazdasági épület tetőzetén a zsákokat látott. A téli zsákokok voltak erősítve, nyilván azzal a lal, hogy a zsákokat ezeken leeresztve az udvarra. Két zsák pedig az utcán feküdt, készen az elszállításra. A zsákokat a padlásán levő buzával tett meg a betörők. Megvizsgálva a tetőt, kitűnt, hogy a hivatlan látogatók padlásnyíláson keresztül jutottak a padlásra és valószínűleg akrobatikát tanványokat végeztek a buzáért. Kájuk azonban nem járt eredményre, mert a betörők, amikor a tetőzetet gípkapaszkodtak, két cserepet leltek és a zajra a szomszédok felébredtek mire a tolvajok elmenekültek. A cserepek megindította a nyomozást.

Az újságírókat nem lehet felelősségre vonni azért, ha ítélethirdetés előtt álló ügyben megírja az igazságtényállást

A temesvári törvényszék Barbat-Voicescu tanácsa érdekes sajtóperben hozott tegnap elvi jelentőségű döntést. Delacher József, az Intercontinental szállítmányozási vállalat temesvári igazgatója, sajtó útján elküvetett rágalmozás címén bünvádi feljelentést tett a temesvári ügyészségen a Bukaresti Lapok temesvári tudósítója és az időközben megszünt Hétfői Kurir temesvári lap munkatársa, Wegscheider Frigyes textilmérnök ellen. A feljelentés elözménye az, hogy Mario Ramboldi génuai olasz baromfiimportőr Romániában egy vagon baromfit vásárolt, amelyet az Intercontinental utján szállított Postumián át Olaszország felé. Romboldi azonban a vagon nem kapta meg és temesvári jogtanácsosa, Nicorescu Eusebius dr. útján bünvádi feljelentést tett Delacher József, az Intercontinental igazgatója ellen, akit a vagon baromfi elsikkasztásával vádolt meg.

A temesvári ügyészség meg is kezdte a vizsgálatot az ügyben és az iratokat áttette a rendőrség bünyügyi osztályához. Az ügy ilyen állásáról tudósítást közöltek akkor a Bukaresti Lapok és a Hétfői Kurir. Delacher József a cikkeket magára nézve sértőnek találta és Nobei Sándor dr. ügyvéd útján sajtó útján elküvetett rágalmozás címén bünvádi feljelentést tett a két lap munkatársai ellen, akikről még kétszáz ezer leikártérítést is kért, mivel a cikkeik révén jelentős anyagi károsodás is érte. A temesvári törvényszék több elhalasztás után tegnap főtárgyalást tartott a Hétfői Kurir, illetve Wegscheider Frigyes elleni feljelentés ügyében. Az újságíró

Oberst Zoltán dr. ügyvéd védte, aki kifejtette, hogy az újságíró kötelessége minden eseményről megemlékezni és Wegscheider, eltekintve az ügy további fejleményeitől, amellyről akkor nem tudhatott, minden kommentár nélkül, szigorúan az igazsághoz ragaszkodva írta meg a feljelentést, amely különben is az ügy aktáihoz csatolva a bíróság előtt fekszik. Delacher képviselője kifogásolta, hogy az újságíró olyan ügyről írt,

amely ügyben még a bíróság nem mondott ítéletet. Az ügyész nem kívánta az újságíró megbüntetését, mivel a feljelentés tényleg megtörtént.

A bíróság rövid tanácskozás után felfüggesztette az újságíró rágalmazás alól és a feljelentő Delacher Józsefet kétszáz leikártérítés megfizetésére kötelezte. Az indokolás kimondja, hogy az újságíró kötelességét teljesíti, ha kommentár nélkül a tiszta igazságot megírja.

Befejezte a város a munkanélküliek segélyezését, amely akció a tél folyamán öt millió leibe került

Az elmúlt télen Temesvár városa a munkanélküliek segélyezését 1932 december elsején kezdte meg és azt 1933 április 20-án fejezte be. A város népjóléti ügyosztálya most állította össze a munkanélküliek segélyezésének adatait. Eszerint jelentkezett összesen 4285 munkanélküli családfő 8490 családtaggal, vagyis 12.778 személy. Ezek közül elismerték segélyigényét 3422 családfőnek 6795 családtaggal, vagyis a város 10.217 személyt részesített állandó segélyezésben. Kiosztottak összesen 150.580 kiló lisztet 1.204.640 lei értékben,

180.630 kiló krumplit 451.575 lei értékben, 30.116 kiló szaloncukrot 662.552 lei értékben, 141.113 ingyenes népkonyhai ebedet 1.411.130 lei értékben, 37.714 liter tejet a népkonyhákban 226.284 lei értékben és hozzá 22.835 kiló kenyeret 182.680 lei értékben, ezenkívül az iskolákban 23.040 liter tejet 138.240 lei értékben és ehhez 11.520 kiló kenyeret 92.160 lei értékben, végül 4000 köbméter tüzfát 880.000 lei értékben. A munkanélküliek segélyezése tehát összesen 5.249.261 leibe került.

Buziási gyógyfürdő (Román) Nauheim

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásokkal. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízásos, érlemezéses szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaggyulladás és kimerüléses idegesség esetén. Női betegség, a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredményel. Természetes szénsavas sós vasas fürdők. Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kúti konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók, mérsékelt árakkal. — Új modern uszoda, napfényt stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatóság: BUZIAS (Bánát)

Hirdetmény

a Leszámitolóbank Részvénytársaságának igazgatósága értesíti igen tisztelt feleit, hogy egy a főintézet, a főknál elhelyezett takarékbetét matlábát f. évi május hó 10-től kezdve

1% (egy százalékkal) leszál Timișoara, 1933. április 29.

Békés eszközökkel kell megtörténni a revízióknak

Budapesti jelentés szerint a magyar parlament pénzügyi bizottsága tárgyalta a külügyi tárca költségvetését. Labrys Gyula előadó ismertette a magyar külpolitika irányait és a külügyi miniszter érdeklődését, hogy a revízió kérdése az előszobából a döntő bizottsági bizottságokba kerül.

Külpolitikai téren Magyarország sejtésére, ugyisintén Németország támogatására is.

Labrys Lajos pártokivüli szerint Európa külpolitikája körül két csoport alakult. Az egyik Franciaország és a németek, a másik csoport pedig az, amely a békeperújítást kívánja. Elismerte, hogy Angliáról, amely elsősorban a revízió érdekében Magyarország iránt érdeklődik, hogy a nagyhatalmak is

fel fogják ismerni ennek szükségességét.

Már Benes is kényszerülve látja magát a revízióról beszélni.

Franciaország megelégedte azt a támogatást, amely állandóan nagy áldozatokat kíván tőle.

Fenyő Miksa foglalkozik Benes beszédével, amely nem vitatja már a revízió jogosságát, csak éppen súlyos feltételeket szab. Bizik abban, hogy ezen a téren érvényesülni fog a méltányosság és az igazság szelleme.

Eckhardt Tibor, a független kisgazdapárt vezére szerint a revízió kérdése két részre oszlik.

Az egyik a magyar revízió, a másik pedig az általános revízió. Helyesnek tartja, ha ezt a kérdést elkülönítik és a magyar revíziót külön kezelik.

Kálmán külügyminiszter válaszolt a különböző felszólalásokra. Sok szó esik — mondotta — az utóbbi időben a revízióról. Vannak, akik kifogásolják, hogy a kormány a revízióra nem fektet kellő súlyt, mások viszont azt vetik a szemére, hogy nem elég óvatos. A kormány a közéleten halad, amelyet legmegfelelőbbnek tart.

A béke-reviziónak békés eszközökkel kell megtörténni.

Azután beszélt Ausztriának Németországhoz való csatlakozásáról, amitől — szerinte — nem kell tartani, mert erre jóideig nem is kerülhet a sor. Németországnak előbb belső problémákat kell megoldania, mielőtt a csatlakozás kérdését meg akarná valósítani. A külügyminiszter felszólalása után a bizottság elfogadta a költségvetést.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná. Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

A magyar vasutasok felmondását visszavonták és május elsejével nem küldenek el senkit a román nyelv elégtelen tudása címén

Ismételten irtunk arról a csapásról, amely a magyar vasutasok százait érte azzal, hogy a román nyelv elégtelen tudása miatt, azokat állásukból elbocsátották. A Magyar Párt parlamenti csoportja eljárta ezeket a szegény családok embereket az ügyben és ennek az eljárásnak most végre eredménye is mutatkozik. Vaida Sándor miniszterelnök és Serban kisebbségi miniszter, akiknél a magyar képviselők és szenátorok ismételten megjelentek, közbenjárta Mirto közlekedésügyi miniszternél, aki kivánságukra ezt a kérdést újból az államvasutak igazgatótanácsa elé terjesztette.

A román államvasutak igazgatótanácsa tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy döntött, hogy az államnyelv nem tudása csakis a

és a párt kivánságai között kompromisszum jöjjön létre, aligha fognak beteljesedni.

A helyzet komolyságára jellemző, hogy Vaida miniszterelnök táviratilag Bukarestbe kérte Costachea szenátusi elnököt. Ebből a körülményből arra következtetnek, hogy a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága a legközelebbi időben ülést tart. Ezen az ülésen nyér végleges elintéztést a Maniúgy és ekkor dől el a kormány sorsa is.

tisztviselői rangban levő vasutasokra vonatkozik és csak ezek bocsátathatók el, ha nem tudják megfelelő mértékben az államnyelvet. Amikor a vasuti munkásokat, továbbá a pályai, pályafelügyelői és aliszti rangban levő vasutasokat illeti, azokra ez a rendelet nem vonatkoztatható. Akiknek tehát május elsejére állásukat felmondották, azoknak nem kell elhagyniuk helyüket, mert a felmondásukat visszavonták. Mindazonáltal ezek a vasutasok hat hónap múlva újabb nyelvvizsgára kötelesek jelentkezni. Reméljük, hogy ez az újabb nyelvvizsga méltányos lesz és a vasutasok, akik közül a legtöbben előzetesen már sikerrel vizsgáztak a román nyelvből, ezt a vizsgát is megállják és nem veszítik el kenyereket sem ők, sem általuk a családjuk.

amíg Vaida Sándor miniszterelnök kormányja a jövőben is éppen úgy megfelel a nemzeti szociális és gazdasági kérdéseknek, miként eddig, a kormányt nem szabad munkássága kifejtésében megakadályozni.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

Maniu Gyula hajthatatlan és nincsen kilátás olyan megoldásra, amely a kormány életét meghosszabbítaná és a párt uralmát megszilárdítaná.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR május 6—15.

Több mint ezer gyáros és iparos kiállító • Tümegárak • Minőségi cikkek. Magyar mezőgazdasági exportárak bemutatója.

Exportüzlet pengő ellenében.

Nagyszabású dívtelvonulások — Kozmetikai kiállítás — Repülőgépek kiállítása — Bélyegkiállítás és bélyeggyűjtemény — Telepítési és építkezési kiállítás — Mintatanya — Öntözés, fűtés — Baromfi és apróállat kiállítás — Borsocsoport — Képzőművészeti galéria — Háziipari csoport.

Nagyszabású utazási-, vízum-, szórakozási- és gyógyászati kedvezmények a vásárgázdálványok alapján május 1—20-ig.

Vásárgázdálvány és felvilágosítás kapható:

Tímisoarén: Déli Hírlap kiadóhivatalában, Belváros, Szt. György-tér 4 és Agences des Waggon-Lits-nél, Banáti Bank-egyesület palotájában és a Központi Bank menetjegyjárdájában.

Hertl Antal utlevélszédelgéseinek epilógusa

Néhány év előtt történt, hogy Hertl Antal, a Cunard Line angol hajózási társaság temesvári képviselője egy amerikai utlevélhämisitási ügybe keveredett, amiért a rendőrség letartóztatta. Hertl azonban csakhamar szabadlábra került és akkor átszökött Magyarországra. Nemzetközi körözőlevelet adtak ki ellene, amelynek alapján a magyar hatóságok letartóztatták és kihallgatták. Hertl a magyar hatóságok előtt tett vallomásaiban kijelentette, hogy Liuba Valér dr., akkori kerületi rendőrvézerfelügyelő nagyobb összeg ellenében szabadlábra helyezte és a szökését is előmozdította. Hertl a magyar hatóságok szabadlábra helyezték és csakhamar elhagyta Magyarországot, néhány nappal azelőtt, hogy a román hatóságok kiadatási kérelme Budapestre érkezett volna. Liuba Valér dr. ellen erre eljárást indítottak Hertl vallomása alapján és a temesvári törvényszék tegnapra tüzte ki a főtárgyalást. Mivel azonban a beidézett tanuk nagy része nem jelent meg és Hertl vallomása sem volt meg román fordításban, a bíróság a tárgyalást bizonytalan időre elnapolta, egyben elrendelte a tanuk elővezetését. A tárgyalás Liuba Valért bizonyára rehabilitálni fogja.

Épül a bázosi kápolna. N. N. olvasónk a bázosi kápolna javára ötven leit adományozott a Déli Hírlap útján. A pénzt rendeltetési helyére juttatjuk.

Konverziót igénybevevők és betétkönyv tulajdonosok figyelmébe!

Az új konverziós törvény értelmében a jelzálogos adósságok azon pénzüintézetek betétkönyveivel kifizethetők, amely banknál az adósság fennáll. A pénzüintézet a betétkönyvet a kiállított teljes értékben tartozik elfogadni fizetés gyanánt. Betétkönyvtulajdonosok, akiknek eladó betétkönyveik vannak és a konverzióra jogosítottak, akik betéti könyveket vásárolni akarnak, jelentkezzenek Karados-trafik, II., Kossuth-tér.

Alkalmi vételek!

Valódi perzsák, szmirnák, belföldi perzsák prima minőségben 1000 lei négyzetméterenkint. Gyönyörű velencei tükrök, csillár. Válogatott műtárgyak bronz- és márványban, — márkás porcellánok és poharak. Neves modern és antik festmények.

Modern és antik szobák és egyes darabok. — Ritka szép zenélőóra és hasonlók. — Minden értekel vétel szempontjából.

FISCHHOFF, Belváros, Corvin Mátyás-utca 6.

Telefon 18-09

Fischer-ház

Telefon 18-09

Déli Hírlap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BELVÁROS, SZENTGYÖRGY TÉR
4. SZÁM

Előfizetési árak:

Romániában: Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, egész évre 750 — lei. Nyugdíjasok havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 leit fizetnek.

Magyarországon: Havonta 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő. Magyarországi nyugdíjasok havonta 3 negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengőt fizetnek.

Telefon:

3-52, este 10 óra után 14-60
vagy 2-42.

A szerkesztésért és kiadásért a
főszerkesztő felel.

A „Temesvári Zeitung” nyomda
nyomása.

A női divat

Nyári kuplák refrénje, budai operettek öröme a női divat. Férjek mérge, nők öröme, kalapos, szabónó szüretje a női divat. Hallatlanul nevétségés valami, ha hölgyeink fejükbe vágják az idei tavasz kalapjait, azokat a pazarokat, ami idén női divat, ó női divat. Valami irtózatos panamak ezek a fejdíszek, átmenet a sábeszdeklí és a porcellanedény között az idei kalap, a tavaszi szalma. Jaj de fáj ez a szalma, bár lenne már szalmaszezon, hogy kevesebbet látnánk belőle, ebből a kalapból, ami ől, az idej női kalapdivat. Amikor az első kibégett, azt hittem, hogy tekintettel kitünő vonatosszeköttetéseinkre, a lugosi személyvonat egyik átutazóban tartózkodó hölgye spaecerozik falaink között. Azután jöttek a kirakatok. Te jó isten, micsoda darabokat raktak ki az élelmes masamódok. Derékbetört borzallnók, májbajos gazdaszöfvegek, berettfantázia, ezek uralták a kirakatokat Párisól Kamcsatkáig. Régen elhasznált fejdíszek kerültek elő szekrények mélyéről, pár kefehuzás és készen volt a derniere crié, a nagy divat, ahogyan azt Chanell öpapasága kiagyalta. Láttam egy hölgyet a legszebb férfikorából, az a szerencsétlen kalpag a szemére rántva, a megboldogult Rózsa Sándor intézeti sziznek festett mellette a kalpagban, a szalmában. Az angol királyné sem viselhetne büntetlenül olyan kalapokat kérem, mint amilyenbe hölgyeink az utcát hódítgatják. Volt már wolkenkracer, fülréfont, tollas valami, plöröz, de ilyet még nem agyalt ki anyaszülte ész, amit mostanában rángatnak fejükre a hölgyeink. Az egyik öklömmnyí, a másik egész boglya, harmadik Fidzsi-főnök harci díszét hordja, egyik rondábbat, mint a másik, egyik találékonyabb mint a másik. Szerényességünkben sanda gyanuk ébrednek. Azt véljük a dolgok végokában felfedezni, hogy talán egészen ép, végtelenül egyszerű kalapokat ad el a masamód és csak öngagsága tépi-zuzza azzá, ami. Hogy tükör előtt gyilkolja a kalapot, öli, macerálja, s nézi micsoda pófákat vág hozzá a nélkülözhetetlen háziállat. Az, aki a pénzeket adja hozzá, a kiküszöbölhetetlen kellemetlenség, a férj. Aki nem nagyon örül a tavasznak ha közeledik, mert tudja, hogy érvágás lesz és kalap. Nagyon csuf ez a kalap. És ez kérem idén a női divat. (cs. k. s.)

IDÓJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenté: Az időjárás enyhülése tovább tart, helyenkint záporosok várhatók. Temesvárott tegnap napos idő volt. délben a hőmérő tizenhét fok melegét mutatott a napon.

— **Titulescu látogatása Bratianu Györgynél.** Titulescu külügyminiszter tegnap meglátogatta Bratianu Györgyöt, akivel külföldi tárgyalásairól beszélt. Hír szerint belpolitikai kérdések is szóba kerültek.

Sikkasztott a temetkezési segélyegylet pénzbeszédője

A temesvári rendőrség hosszas nyomozás után őrizetbe vette Adamescu Lázár volt pénzbeszédőt, aki a vizsgálat adatai szerint több mint százezer leiel károsította meg a mehalai első temetkezési segélyegyletet. A Mehalában lakó pénzbeszédő három évig állott a mehalai temetkezési segélyegylet szolgálatában, de rövid idő előtt elbocsátották, mert egy esetben nem tudott a pénzzel elszámolni. Akkor szigorú házi-

vizsgálat indult meg, amelynek során azután megdöbbentő dolgok derültek ki. Kintunt, hogy Adamescu közel háromszáznyolc tag illeteiket sikkasztotta el, amelyek 112.000 leit tesznek ki. Adamescu eleinte tagadta a sikkasztást, de azután a bizonyítékok alapján beismerte, hogy tizenhatezer leit tulajdonított el, amelyből négyezer leit visszafizetett. A többi százezer leiről azonban hallani sem akar. A vizsgálat folyik.

— **A lippai zsidó hitközség kiterjesztése.** A lippai zsidó hitközség Perlus József dr. elnöklete alatt ülést tartott, amikor is tudomásul vették a kultuszminiszter azon intézkedését, amely szerint Ménes, Baracka és Pálos hitközségeit a lippai hitközséghez csatolták. Azonkívül bizottságot küldtek ki, amely a rabbinusi állás betöltéséről lesz hivatott gondoskodni.

Ha dolgozik hétköznap

— **Korlátozták az Amerikából érkező behozatalt.** A pénzügyminiszterium és a kereskedelmi miniszterium együttes intézkedésével erősen korlátozták az Amerikából érkező behozatalt. Ennek oka az, hogy az amerikai behozatal Romániába ötszáz millió leire rug, viszont Romániának semmi exportja nincsen Amerikába. Az intézkedés után az amerikai követség kereskedelmi attaséja megjelent a pénzügyminiszternél és rámutatott arra, hogy bár Románia nem exportál Amerikába, onnan mégis évente körülbelül egy milliárd leit küldenek haza román állampolgárok hozzátartozói és ezt a körülményt az export-import kérdésénél tekintetbe kell venni. Az ügy rendezésére irányuló tárgyalások folyamatban vannak.

— **Amikor a rendőrség nem áll feladata magaslatán.** Pictoreanu vezérfelügyelő megállapítása szerint a csernovici véres események oka az volt részben, hogy a rend fenntartására hivatott hatóságok között nem volt meg az összetartás. Különösen a rendőrkesztura titkára nem állott hivatásának magaslatán. A csernovici rendőrségen mélyreható változások várhatók.

— **Szerzői est a színházban.** A temesvári színház meleg ünneplés színhelye volt C u t e a n u Jenő, a temesvári zene-konzervatórium fiatal tanárának szerzői estje alkalmából. Kettős jelentőséggel bírt az est. Fiatal szerzőt és fiatal művészt avatott a temesvári dobogó. Szerencsés választása volt a szerzőnek, amikor P o p p Jenővel adatta elő műveit, mert ez a fiatalember abszolút ura a hegedűnek, bravuros technikája és pompás előadó képessége kiforrott egyéniséget, kész művészt árulnak el. C u t e a n u szerző kedves és romános témájú darabjaiban sok adottság, fejlődési lehetőség rejlik. R ó n a i Antal diszkrét és mindvégig alkalmazkodó zongorakísérő volt.

— **Titulescu a liberális vezér vacsoráján.** Franasovici volt liberális miniszter vacsorán vendégül látta Titulescu külügyminisztert és feleségét. A vacsorán a liberális párt számos vezetőegyhénisége is résztvett.

— **Amnesztiát kap a két elítélt angol mérnök.** Moszkvai jelentés szerint a börtönre ítélt két angol mérnök május elsején előreláthatólag amnesztiát kap. Ebben az esetben mindkettőt szabadlábra helyezik.

Januljon vasárnap szabni

— **Változások a hadseregfelügyelői karban.** Bukaresti értesülés szerint Lazarescu tábornokot, a vezérkar főnökét az egyik üresedésben levő hadseregfelügyelői állásba nevezik ki. Az Aderverul szerint legközelebb egy másik hadseregfelügyelői állás is üresedésbe kerül. A lap nyilvánvalóan arra céloz, hogy Stefanescu-Amza tábornok volt hadügyminiszter legközelebb lemond hadseregfelügyelői állásáról.

— **Román-jugoszláv egyházi szerződés.** Bukaresti jelentés szerint Gusti közoktatásügyi miniszter és Titulescu külügyminiszter hosszas tanácskozást folytattak egyházi kérdések felett. Szóba került többek között a román-jugoszláv egyházi szerződés ügye is.

— **Beleslijin volt gyárvárosi szerb főesperes látogatása.** Beleslijin Illés, egykori gyárvárosi szerb főesperes, jelenleg a belgrádi külügyminisztérium osztályfőnöke, legközelebb ellátogat Temesvárra, hogy a gyárvárosi szerb templomban a pünkösdi ünnepek alatt az egyik misét celebrálja. A volt temesvári szerb főesperes régi vágya, hogy egykori templomában misét mondhason és ez a vágya Kosztics Szlobodán jelenlegi főesperes meghívása révén teljesülni fog.

— **Meglopta az állami gyermekmenhely gondnoknőjét.** Nievald Ida, a temesvári állami gyermekmenhely gondnoknőjének lakását távollétében ismeretlen tettes kifosztotta és onnan hetvenezer leie értékű ékszert és készpénzt vitt el. A rendőrség bünyügyi osztályának detektívjei, C o t i János komiszárus vezetése mellett elfogták a tettest Petri János, 29 éves többszörösen büntetett előéletű csavargó személyében, aki a gyermekmenhely neveltje volt. A pénzt kétezeröttszáz leie hiányával, az ékszereket pedig hiánytalanul megtalálták nála. A hiányzó pénzt Petri barátával elmulatta. Átadták az ügyészségnek.

— **Mihalache a királynál.** Mihalache volt belügyminiszter kedő hallgatáson jelenik meg a királynénél. Biztosra veszik, hogy ez a királynénél hallgatás tulnő a rendes kereteken, ezért nagy érdeklődéssel néznek rá.

— **Barlad város víz alatt.** Barlad városát váratlanul elöntötte a víz. Barlad-folyó, amelyről tegnap úgy látszott, hogy megszünt veszedelmesnek hajnalban hirtelen kilépett medréből rövid idő alatt méternyi magas mok hömpölyögtek az utcákon. A udvar és a város háza is víz alá került. Az utcákon csak csolakkal lehetkedni. Több ház összedőlt. Igen szokat ki kellett üríteni. Emberéletbe esett kár, azonban anyagokban és állatokban annál inkább. Legalább esztendőre van szükség, míg a ujjáépítik.

— **Leesett a bicikliről.** Tegnap Belvárosban levő Kludsky-cirkusz Sorbu Aurél harmincegy éves béli, aki a jözsefvárosi Pacsirta-utlakik, olyan szerencsétlenül zuhan kerékpárjáról, hogy balkarját törmentők a kórházba szállították.

a Szabászati Akadémia I. Dóm-tér 9., I. em.

— **Érdemes pénzügyi főtisztviselői vezése.** Danetiu Jánost, a temesvári pénzügyigazgatóság volt nyugdíjas főnökét, a minisztérium az egyenes osztályának élére nevezte ki. Dan aki közvetlen és kedves modorával barátot szerzett magának, nemrég beosztást kapott. A minisztérium mos osztályfőnöki rangban nevezte ki Dan ami széles körökben öszinte megleléltelt.

— **Rosszul áll a bécsi színész ügy.** Bécsi törvényszék tegnap foly L o h n e r Alfréd színész bünperét kisleányok megrontásával vádolná hallgatták Sch. Mária iskolásleányt Lohner többször a színházi öltözé felvitt, ahol ölegette és csókoltá eddig kihallgatott tanuk majdnem terhelően vallottak a színészre. még néhány napig tart.

— **Jubilál a temesvári munkás.** A Volkswille temesvári szociáldemta hetilap ünnepi köntösben jelent Nemcsak május elseje ad erre alkalhanem az a körülmény is, hogy T vároott negyven esztendő óta van kássajtó. 1893 május elsején jelent a Volkswille első száma. A lap, a egy időn keresztül Arbeiter-Zeitung men is megjelent, ismételtel volt lap is és most háromnegyed esz óta újból csak hetenkint jelenik jubileumi szám részletesen elmond bászai munkássajtó történetét, ez vül számos májusi cikket is tartá

Jég

házhoz szállítását május 1-én megkezdem. Napi cca 6 kg-os ad havonkinti ára

200 le

A rendelések szives feladását kérem.

SOMOGY

jéggyár
Telefon 15-16.

Diszitsd fel otthonodat!

Heltaui plüsszönyegek

valamint mindenféle strapaszönyegek és futók, öszekötők, ágylók, ottomántakarók és ágygarnitúrák.

Függönyök - kézimunka - ágyterítők bámulatos olesó gyári árákon. Mielőtt vásárol, tekintse meg husvéti kirakataimat!

„META” függöny- és szönyegház gyári lerakat

Temesvár-Jözsefváros, Bulev. Berthelot (Kocsuth L.-u.) 13.

Rádió

Szombat, április 29. Bukarest. 12: Gramofonzene. 5: A rádiózenekar hangversenye. 6:15: Zenekari hangverseny. 8: Zongorahangverseny. 8:30: Könnyű zene. Budapest. 10:15: Hangverseny. 1:5: A házikvintett hangversenye. 3:45: Hírek. 5:45: Hírek. 6: Optimizmus és önbizalom. Perlaky Lajos előadása. 6:30: Néprajzi közvetítés Bujákról. 7:30: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 8:45: Gramofonzene. 9:30: A rádió külügyi negyedórja. 9:45: Operatársulatok. 11:15: Hírek. 11:30: Rácz Berci cigányzenekari hangversenye. 12:15: Jazz-zene. Bécs. 12:30: Zenekari hangverseny. 4:15: Dalok és áriák. 5:40: Karének. 6:45: Hangverseny. 8:20: Zongorahangverseny. 9: Tarka-est. 11:15: Táncczene. Belgrad. 12:5: Gramofonzene. 1: A rádiózenekar hangversenye. 5: Népdalok. 5:30: Szórakoztató zene. 8:40: Gramofonzene. 9: Operaelőadás. Berlin. 8: Zenekari hangverseny. 9:5: Tarka-est. 11: Táncczene. Breslau. 5:30: Szórakoztató zene. 7: A rádiózenekar

hangversenye. 11:30: Gramofonzene. Frankfurt. 9: Tarka-est. 11:30: Esti zene. Hamburg. 7:25: Vidám zeneest. 9: Tarka-est. 11:30: Táncczene. Langenberg. 11:30: Esti zene. 1: Gramofonzene. Lipse. 5:30: Hangverseny. 8: Zenekari hangverseny. 9:15: Tarka-est. Ljubljana. 9: Operaelőadás. 11:15: Gramofonzene. Milánó. 6:10: Gramofonzene. 8:45: Gramofonzene. 10: Zenekari hangverseny. 11: Tarka-est. 12: Táncczene. Morva-Ostrava. 8:25: Fuvószene. 9: Tarka óra. München. 5:10: Hangverseny. 6: Szórakoztató zene. 9: Tarka-est. 11:45: Esti zene. Prága. 5:45: Gramofonzene. 6:50: Gramofonzene. Róma. 6:30: Orgonahangverseny. 9:15: Énekari hangverseny. 9:45: Operatársulatok. Strassburg. 7:30: Ének- és zongorahangverseny. 8:45: Gramofonzene. 9:30: Zenekari hangverseny. 11:30: Jazz-zene. Stuttgart. 6: Szórakoztató zene. 12: Kabaré. Varsó. 5: Gramofonzene. 6: Gramofonzene. 7:25: Kávéházi zene. 9: Könnyű zene. 12: Táncczene. Zágráb. 6: A rádiózenekar hangversenye. 9: Operaelőadás.

Vasárnap, április 30. Bukarest. 12:15: Népies zene. 1: Gramofonzene. 2:15: Gra-

mfonzene. 6: Román és könnyű zene. 7:15: Zenekari hangverseny. 8: Operatársulat. Budapest. 10: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi népének és szentbeszéd. Utána hírek, majd zenekari hangverseny. A szünetben Papp Jenő rádiókrónikája. 3: Gramofonzene. 4: Gazdasági tanácsadó. 4:45: Rádió szabadegyetem. 5:30: Hírek, majd Kárpáthy Sándor dr. gondolkázik. 6: Egyházzenei hangverseny. 7:15: Egy elfelejtett ősi magyar hangszer. Trocsányi Zoltán dr. előadása. 7:45: Zenekari hangverseny. A szünetben sporteredmények. 9:15: Az Akácfa virág című daljáték előadása. Utána hírek, majd cigányzenekari hangverseny. Bécs. 10:35: Orgonahangverseny. 11:30: Zongorajáték. 12:30: Szimfonikus hangverseny. 3: Szórakoztató zene. 3:30: Gramofonzene. 4:30: Kamarazene. 6: Zenekari hangverseny. 8: Tarka-est. 10:40: Szórakoztató zene. Belgrad. 12: Népdalok. Utána gramofonzene. 1:30: Operatársulatok. 4: Népdalok. 4:30: Gramofonzene. 5: Karének. 6: Táncczene. 7:55: Népdalok. 9:10: Hegedűhangverseny. 10:10: Dalok. 10:40: Keringők. 11:45: Kávéházi

zenc. Berlin. 9:5: Zenekari hangverseny. 10:20: Operatársulatok. 11: Hírek, utánházi zene. Breslau. 7:20: Dalok. 9: nazene. 10:25: Zenekari hangverseny. Frankfurt. 7:25: Dalok gitár- és kísérettel. 9:30: Zenekari hangverseny. Hamburg. 7:10: Orgonahangverseny. Zenekari hangverseny. Langenberg. 8:30: júsági dalok. 9:10: Hangverseny. 9: Zenekari hangverseny. 2 óra éjféli Ének- és zenekari hangverseny. Ljubljana. 6:30: Gramofonzene. 9:45: Énekhangverseny. 10:30: Gramofonzene. 10:45: Zenekari hangverseny. München. 9:20: rrettelőadás. Milánó. 8:10: Gramofonzene. 10: Operaelőadás. Prága. 7: A ráczkar hangverseny. 8: Fuvószene. 9: a zenekari hangverseny. 11:20: Gramofonzene. Róma. 6: Zenekari hangverseny. 9:4: rarársulatok. Strassburg. 7:45: Gramofonzene. 8:45: Zenekari hangverseny. Táncczene. Stuttgart. 9:30: Szórakoztató zene. Zágráb. 9: Ének. 10: Zenekari hangverseny. 11:10: Kávéházi zene.

Ujdon-ságok!

Tenniszütőkben, futballabdákban, Dunlop-tennisz-labdákban, Javítások

KECSKEMÉTI-nél, Timișoara

Apróhirdetések

Igazmondó!

A velem született jóslói képesség folyamán bárkinek meg tudom mondani az egész élete menetét. Mindentelén üzleti, törvényes, családi vagy szerelmi ügyekben, tanácsot adok és hol és miként találja meg az elvesztett egészséget. Levélben is ha születési dátumát és 40 lei bélyeget küld. Timișoara IV., Bonnáz-utca 16. I em. 2.

Házasság

Jól szituált

45 éves képzett uriember vagyok, házasság céljából megismerkednék idősebb hajadonnal, vagy uriaszonnal. Leveleket teljes címmel „Gondtalan megélhetés” jelíggel a kiadóba kérek. (2009)

Vidéki gyógyszerész

28 éves árvája vagyok. Férjhezmennék gyógyszerészhez, ki beönlülhet vagy más foglalkozású uriemberhez, megfelelő készpénzhozománnyal. Teljes című leveleket „Hajadon” jelíggel a kiadóba kérek. (2010)

Munkát a munkanélkülieknek! A Katolikus Munkásszövetség asztalos üzeme

(Belváros, Nádor-utca 2)

épület- és bútorasztalos munkákat és javításokat legújtanysabban vállal.

Elsőrendű referenciák. :: Géplágmunkálást is olcsón vállalunk.

Pártoló és rendes tagjaink 5-10 százalékos engedménnyel részesülnek.

Állást keres

Független, pedáns munkakedvelő asszony

akire a teljes lakását és gondozását rábízhatják. Lakás és koszt ellenében segítkezik mindenben. Cim a kiadóban. (1977)

20 és 30 év közötti nő

intelligens, komoly házvezetőnői állást keres magányos urnál, május 15-re. Vidékre, bármily messzire is megy. Címeket „Szép nyár” jelíggel a kiadóba kérek. (2031)

„Metalia”

fém-, vas-, rézbutor- és sodronygyár
Temesvár III., Mühle Vilmos-utca 22
Telefon: 13-35

Adás-vétel

Veszek

keleti perzsaszőnyeget, nagy és kis méretben. Címeket kérek a kiadóba „Régi, de jó” jelíggel. (419)

Női bicikli

megvételre kerestetik. Címeket „Sport” jelíggel a kiadóba kérek. (1050)

Még néhány baba

állat, labda, homokjáték és más játéka-áru potom áron eladó. Láng Valynál, Városháza. (419)

Motorkerékpár

„Opel”, 500cm², egész új, sürgősen eladó. Márthénál, II., Iiget-ut 9. (2035)

Négyezer lei

bordó szalagminta, mely gyöngyházzal van kirakva, tisztá lószórral töltve, hallban vagy vészközben is alkalmazható. Bizományba adva, megtekinthető Küttl-téren a Blidariu butorüzletében. (2037)

Rovátkáló- és csiszológépet

malmi hengerekhez, továbbá erősebb marógépet és nikkelező-apparátust veszünk. Friedrich Testvérek R.-T., Timișoara, IV. (632)

Hálók és ebédlők

eladók. III., Posta-u. 14. Bővebbet a ház-mesternél. (2021)

Eladó

egy ajtótokos ablak, teljes üvegezéssel. ajtóval. Drót-rácsok, kerítés részére, valamint cementoszlopok. Megtekinthetők d. u. 3-5-ig. Cim a kiadóban. (2045)

„SAVITARIA”
CORONIA-PARFUMARIA
TIMIȘOARA
AU SOSIT
CELE MAI NOU
CORSETE
MEGÉRKEZTEH
A LEGUJABB FÜZ-
UDONSÁGOK
JOSEFIN, BUL. BERTHELOT 21
FÜZŐK 250 LEITŐL.

Bakás

Kiadó

5 szobás I. emeleti Villa-lakás Belvárosban, Strada Marghiloman és 4 szobás családi ház Mehala központjában. Érdeklődni kérem telefon 291. (2007)

Tágas utcai szoba

konyhás lakás május 1-re vagy 15-re kiadó. Kovács István, Rónác, Rét-utca 7. ház. (2004)

2 szobás lakás

előszobával irodának is alkalmas (volt orvosi rendelő) kiadó. Belváros, Mercy-utca 3. sz. (824)

Kiadó

2 szoba irodahelyiségnek alkalmas, Jenőherceg-utca 13. sz., a dikasztériál-épülettel szemben, május 1-től. Érdeklődni dr. Reb urnál vagy Rabong és Schneider cégnél. (2022)

Orvosi rendelő

vagy ügyvédi irodának kiválóan alkalmas II. emeleti modern 4 szobás lakás a Papneveldei bérházban, Belváros, Szentgyörgy-tér, Lonovics-u. sarok augusztus 1-re kiadó. (2038)

Kiadó

szép saroküzlet nagy kirakattal, fűszer- vagy borbélyüzletnek olcsón kiadó. III., Ujlaki-u. 22. (2034)

Gyárvárosban!

A Török császár háta mögött a S Dochia 17. sz. a földszinti lakásba honát megtalálja egy csinos külőratu butorozott szobában. Ágynemzőszolgálat és villanyal együtt e lei.

Vendéglő és mézárszék

betegség miatt kiadó, lehetőleg cnak, amely az egészet átvenne Korona-u. 15, vendéglőben.

2 szoba, konyhás

lakás olcsón azonnal kiadó. II., Bu ut 7.

Különléte

Tisztelt hölgyek figyelmébe!

Perfekt varrónő a legolcsóbban minden szakmába vágó munkát, f neműt, piyjamát, bluzokat, minden ruhákat, reggeli ruhákat, gyermek kat, babakelengyét stb. Javítások gástalánul és olcsón készülnek. III rona-u. 18, jobbra első ajtó.

Elfoglalt szülők figyelmébe!

Kik gyermekük lelki és testi gondoi csakis teljesen megbízható függ asszonyra bízhatják, ugy a gyermek teljes garderoija gondozását vál reggel 8-tól este 8-ig, koszt és 60 ellenében. Cim a kiadóban. (1

Elcserehném

Hegyalján a villamos állomástól 6 l nyire fekvő prima szőlőmet 3 és 4 sz villával, 300 hektó prima borral, fe reléssel, Albina-betétkönyvvel, ese készpénzért olcsón. Kardos-trafik, Kossuth-tér. (20

Ingaóra

Brauswetter-féle és egy hároma puhafaszekrény olcsón eladó. Kov Kereszt-tér 2.

Szombaton nyílik meg az ujonna átalakított és berendezett

Páva-vendéglő
(Gyárváros, Páva-utca)

Szombat este disznótör

Kitűnő konyha és fajborok. !! Elsőrangú zene !!

A t. közönség támogatását kéri

Lohinski Ágost
vendéglős

Ziarul Banatului

ABONAMENT:

Prof. învățători și plugari: 120 lei pe an, 60 lei pentru instituții publice și profesioniști liberi, prețurile de mai sus se înțeleg dublate.
120 Din. - Franța: 60 Franci - America: 4 Dol

Ziar al Partidului Național-Țărănesc

Apare în fiecare săptămână

Director: Dr. OCT. CRIȘMARIU

Redactor responsabil: GHEORGHE DEMIAN

REDACȚIA

Celate, Piața Unirei 16 (et. I, vis-à-vis de Directoratul Ministerial) Telefon 500.

ADMINISTRAȚIA:

la „Tipografia Românească” Celate, Piața Tepeș-Vodă No. 8 Telefon 1200

Biblioteca Universității, Facultatea de Științe, din CLUJ.
No. 357. 19. 34.
EXEMPLAR LEGAL.

nou

Săptămâna

Un nou an și-a deschis al tărându-ne spre viitor cu vâul necunoscută voim noi, sărmane care la fiecare început numărăm tot cu mai puțin, câte dureri, decepții nu ne-au frământate, nu ne-au făcut să plângem în anul trecut se în-sonnat, mai ales în viața internă, pentru că în ea pare că avem pierderi în favoarea pierderii care cine încercăm să înțelegem în viitorul destul de

Conferința dela Belgrad a Micii Înțelegeri de astă dată a eșit din convențional. Ministrul de Externe al Cehoslovaciei, d. Beneš, venind direct din Geneva, a făcut un raport precis asupra desbaterilor și hotărârilor celor 5 puteri cari au decis egală înarmare, fără a asculta țările Micii Înțelegeri, deși aceste din urmă prin acțiunea revizionistă din ultimul timp, își văd amenințată securitatea lor, în caz de egală înarmare a țărilor învinse. După o dezbateră de 3 zile, cei 3 miniștri de externe au ajuns la convingerea că fără o organizație unitară și permanentă nu vor putea să-și impună voința, și deaceia au creat un secretariat permanent al Micii Înțelegeri, cu misiunea să pregătească lucrările Consiliului care se va întruni cel puțin de 3 ori pe an. S'a hotărât că la conferința dezarmării Mica Înțelegere va arăta că nu va putea conveni la o reducere a efectivelor sale, cât timp nu i se vor da garanțiile de securitate necesare. Privitor la acțiunea revizionistă, nu s'au luat măsuri, căci — după cum a declarat-o presei din Belgrad, d. Titulescu — problema revizuirii nu există pentru statele Micii Înțelegeri, atâta vreme cât ea va fi supusă Societății Națiunilor. S'au mai discutat diferite probleme economice și politice, între cari, pe lângă colaborarea economică a statele Micii Înțelegeri, afirmația și înființarea unei noi unități economice în care ar intra și Ungaria, Austria și Polonia. E caracteristică că în comunicatul oficial nu se găsește nici un pasajiu asupra tensiunii italo-jugoslavă, deși în decursul conferinței au avut loc mai multe manifestații antitaliene.

Ceeace ne interesează mai de aproape, în special pe noi bănățeni, este că la Belgrad Ministrul nostru de Externe, d. Titulescu, a avut o întrevedere cu Ministrul de Externe jugoslav, d. Jęftici, pentru rezolvarea litigiilor dintre România și Jugoslavia. Ca rezultat al acestei întrevederi s'a dat publicității un comunicat, (reprodus în întregime în altă parte a ziarului) din care înțelegem că s'ar fi căzut de acord asupra convențiilor nerespectate până acum, precum și asupra multor litigii nerezolvate între cele 2 țări vecine, cum ar fi depăgubirea de către guvernul jugoslav a proprietărilor români expropriați în zona de frontieră, delatarea vexațiunilor „veterinare” cari împiedică exportul nostru de animale prin Jugoslavia, drepturile noastre asupra fundațiunii Ion și Maria Trandafil, despăgubiri pentru rechizițiile făcute în timpul ocupației sârbești, reciprocitate în ce privește cultul și bisericile din Banat și chestiuni în legătură cu Dunărea, Begheul și Nera. S'a mai decis că delegații României și Jugoslaviei se vor întruni, în ziua de 12 Ianuarie, în scopul aducerii la îndeplinire a hotărârilor luate.

Li mulțumim din toată inima dlui Titulescu că pe lângă pre-

cupările sale multiple s'a cugetat la nenumerabilele jalbe care de mulți ani așteaptă ascultare. Avem însă și nedumeriri. În trecut, sub toate guvernele, pe timpul când Banatul nu era considerat ca o provincie mașteră, atât în comisia pentru stabilirea graniței jugoslovo-române cât și în alte delegații pentru cercetarea și rezolvirea diferitelor litigii dintre cele 2 state, erau reprezentate și bănățenii noștri, cari prin legăturile lor zilnice sunt în măsură a cunoaște mai bine, mai amănunțit litigiile dintre cele 2 state vecine și în mod natural se identifică cu durerile Românilor noștri bănățeni din România și Jugoslavia. Ne-ar dura foarte mult, ca tocmai guvernul național-țărănesc care reprezintă Ardealul și Banatul, și de astădată să ne jignească în patriotismul nostru local, hotărând în delegații despre noi dar fără noi.

De altfel trecutul ne-a învățat să fim sceptici în sinceritatea tratativelor din partea vecinilor noștri, mai ales în ce privește executarea hotărârilor luate, drept ce le recomandăm delegațiilor noastre multă precauțiune, iar guvernului nostru mai multă energie în executarea hotărârilor privitor la Banatul nostru.

Noi vom ține în permanentă evidență chestiunile referitoare la Banat și vom reveni întotdeauna când vom afla de necesar.

Înainte vacanței de Crăciun, potrivit sistemului parlamentar din România, miniștrii caută să-și treacă, prin admiterea urgentei și graba parlamentarilor, de a ajunge acas pe sărbători, toate proiectele ce le au gata în toate. Și de astădată s'au voatt, fără multe discuțiuni, mai multe proiecte de legi. Decât că aceste legi sunt într'adevăr urgente căci sunt în strânsă legătură cu posibilitatea întocmirii unui buget real și nu bazat pe minciună, cum se lucra înainte de a veni la putere P. N. T. Mai mult chiar, fără aceste legi cu greu ne-am putea închipui ca tratatele noastre cu Luga Națiunilor și creditorii Statului în streinătate pentru aranjarea datoriilor noastre externe să ducă la un rezultat, prin care să se echilibreze bugetul nostru de mizerie. Conștient de misiunea înaltă ce o are, guvernul P. N. T. a primit guvernarea în timpurile cele mai grele de crăci în care tânjește lumea întreagă și astfel în mod natural și România. Priceperea, cinstea și energia guvernăntilor noștri, intrucât se va organiza și societatea noastră, ne dă tot dreptul să sperăm că România se va tămădui din criză mai curând decât celelalte state industriale care poartă în spate milioane de șomeri flămânzi. La noi nu a murit și nu va muri nimeni de foame ca în alte țări și bogățiile și energiile țării, dacă vor fi exploatare și raționalizate, vor aduce cu siguranță belșug și îndeletnicire. Înainte de toate, însă va trebui să ne scăpăm de păcatele moștenite în cea mai mare parte din Vechiul-Regat. Dacă pentru desvoltarea simțului de cinste și adevărat patriotism familial și școală a desvoltat prea puțină activitate ori nu a atins

un rezultat satisfăcător, legiuitorul va trebui să intervină cu mijloace mai drastice. Îndeosebi în ce privește bugetul Statului, partea cea mai mare a cetățenilor nu simte nici o muștrare de conștiință ca confrății din ținuturile alipite să fie impuși și executați nemilos, până când mulți milionari din Vechiul Regat, grație politicianismului și corupției, să evadeze cu desăvârșire impunerile ori să plătească impozite de rizerorii în comparație cu cetățenii din provinciile alipite.

Pentru a introduce o egală impunere a cetățenilor și a curma evaziunea fiscală, ministrul de finanțe d. Madgearu a venit cu un proiect de lege pentru reorganizarea administrației fiscale care s'a votat, având asentimentul tuturor partidelor politice. Prin aceasta lege se crează o administrație financiară pentru impunere și una pentru percepere, având fiecare organele ei, alese de acum înainte dintre candidații cu studii. Atât impunerea cât și perceperea va fi supusă unui control mai sever.

Să sperăm prin înțrarea în vigoare a acestei legi vor dispărea și fraudele și furturile ce se comit atât de des. Acum câteva

zile la Comloșu-Mare un agent fiscal având să aducă la Administrația Financiară din Timișoara 1 milion 300.000 lei impozite incasate, a simulat un atac contra persoanei sale dispărând astfel sacul cu bani. Fiind luat la interogatoriu, acest agent, care de altcum e om bogat dar fără școală, a mărturisit că de 6 luni se ocupă cu acest gând și dacă nu s'ar fi dat ocazie, prin absența percepătorului care era călătorit pentru a face impuneri, să fure banii, l'ar fi omorât pe percepător pentru a ajunge în posesia banilor. În fine banii au fost găsiți îngropați în grădina agentului fiscal, iar organele superioare răsuflă mai ușor, că nu vor trebui să plătească statului desdaunare. Legea de administrare financiară a dlui Madgearu odată introdusă, astfel de furturi cu greu se vor putea repeta, și suntem siguri că dacă d. ministru, înainte de a-și prezenta proiectul de lege, asculta și părerile celor ce sunt indicați a aplica legea și sunt materia aceste responsabile pentru dispariția impozitelor percepute, conștiința cetățenilor ar fi mai liniștită, mărindu-se încrederea în buna administrare a banului public stors cu greu din sudoarea feții lor. Și ne întrebăm, ce ar fi dacă s'ar introduce, în mod efectiv, răspunderea materială a miniștrilor pentru daunele statului.

Senator Dr. Oct. Crișmariu.

Un străin despre Basarabia

Ziarul vienez „Neues Wiener Journal” publică un articol sub titlul „Problema Basarabiei”.

Intemeiat pe două surse, autorul articolului — el semnează cu inițialele E. S. — dă diferite arănunțe cu privire la trecutul Basarabiei, demonstrând că niciodată ea n'a aparținut Rusiei; vorbește de condițiile în cari Rușii au ocupat-o în 1812 și de felul în care ea s'a eliberat în 1917.

Mai departe autorul dă amănunte cu privire la întinderea acestei provincii și la originea numelui ei. Trecând la definierea etnică a populației basarabene, arată că elementul românesc predomină.

Colonizarea Basarabiei de către țărani germani a început după războaiele lui Napoleon când țăraniul a recunoscut necesitatea imperioasă să populeze granița

de Vest a imensului său imperiu cu oameni, pe care să se poată bizui, care să fie credincioși statului și îndeajuns de rezistenți și dărzi pentru a transforma țara din punct de vedere agricol și cultural. Începuturile au fost foarte extrem de anevoiașe și din cauza climei și a lipsei de apă potabilă. Au izbucnit epidemii, dar cu ajutorul guvernului, care a trimis bani, alimente, medicamente și medici, tinerele colonii au fost salvate și de atunci opera a mers în plină prosperare.

Astăzi, serie „N. W. Journal”, germanii basarabeni sunt cetățeni români. În anii 1920 și 1924 au dovedit, cu arma în mână, luptând împotriva bolșevicilor, că de mult își iubesc a doua lor patrie și că fiecare e gata să-și apere cu viața și cu averea bucașica lui de pământ și deci întregă România.

O delegație a agricultorilor la d. Maniu

O delegație a agricultorilor în frunte cu d. I. Cămărășescu a fost primită în audiență de d. Iuliu Maniu, președintele consiliului.

Delegația a expus primului ministru situația precară în care se află agricultura din cauză că pe deoparte este silită să facă cultura în pagubă, iar pe de altă parte din cauza enormelor datoriilor ale trecutului, care apasă până la sugrumare pe producător. Delegația a cerut șefului guvernului

să ia măsuri pentru lichidarea acestui trecut, ca astfel agricultura să poată deveni un factor de producție și progres pentru economia națională.

D. Iuliu Maniu a răspuns că va studia cu toată seriozitatea această problemă și că una din preocupările guvernului este și aceea a lichidării trecutului.

Primul ministru a adăugat că guvernul va căuta mijloacele de a desrobi agricultura de apăsarea trecutului.

Rezolvarea litigiilor dintre România și Jugoslavia

Acordul ministerului de externe român cu ministerul de externe jugoslav amintit în articolul „Săptămâna” a d-lui senator dr. Octavian Crișmaru fiind de o deosebită importanță pentru Banat, îl reproducem în întregime după cum urmează:

„Ministrii afacerilor străine al Jugoslaviei și României s'au întrunit la Belgrad la 20 și 21 Decembrie 1932. Au procedat la un schimb de vederi care să permită regularea definitivă și cât mai repede posibil a chestiunilor administrative încă pendinte între cele două țări.

„Ei au căzut de acord asupra concluziunilor următoare:

„1. Să se examineze și să se ratifice acordurile, convenția și protocolul ce au fost parafate la 4 Iulie 1929 dacă, după o examinare, serviciile competente ale celor două ministere de afaceri străine consideră că ratificarea poate avea loc fără modificări. În cazurile când s'ar propune modificări, ele vor fi negociate cu prilejul întrunirii delegațiilor prevăzute mai jos pentru 12 Ianuarie.

„2. Cei doi miniștri ai afacerilor străine au convenit că supușii români proprietari în zona de frontieră, expropriați în virtutea legilor agrare jugoslave, vor fi despăgubite de guvernul jugoslav dacă acesta consideră că restituirea în natură nu este posibilă, pentru valoarea bunurilor de care au fost lipsiți, printr-o justă indemnitate.

„La 12 Ianuarie 1933 se vor întruni la Belgrad delegații români și doi delegați jugoslavi, spre a pune în execuție dispozițiunile de mai sus.

„3. La 12 Ianuarie 1933 se vor întruni la Belgrad delegații români și delegații jugoslavi cu instrucțiuni să ajungă în cel mai scurt răstimp posibil la încheierea unei convenții veterinare și a unei convenții de transit.

„4. La aceeași dată de 12 Ianuarie se vor întruni la Belgrad delegații români și jugoslavi spre a asigura cât mai grabnic și eficace mitropolitului din Sibiu drepturile sale de legatar în virtutea testamentului lui Ion și riei Trandafil. Dacă s'au făcut în România legatate în favoarea unor instituții pioase jugoslave, principiul reciprocității este admis.

La 12 Ianuarie 1933 se vor întruni la Belgrad delegații români și jugoslavi spre a examina chestiunea reclamațiilor jugoslave pentru exproprierea bunurilor

regimentului 14 grăniceri sau altele, și a reclamațiilor românești privitoare la diverse restituiri de rechiziții. Guvernele jugoslav și român sunt de acord ca aceste negocieri să ajungă la compensația generală și definitivă a tuturor reclamațiilor pecuniare vizate la acest punct. Este bine înțeles că dacă s'ar regeși ori s'ar identifica obiecte de restituit, ele vor fi remise proprietarilor lor.

„6. La 12 Ianuarie se vor întruni la Belgrad delegații români și jugoslavi pentru a tranșa definitiv chestiunea școlilor și bisericilor româniști din Banat, spre executarea convenției din Bled dela 1927.

„Cu același prilej va fi negociată chestiunea stabilirii unui tratament de reciprocitate în ce privește cultul și bisericile sârbești din Banatul românesc.

„7. Delegații români și jugoslavi se vor întruni în luna Februarie în vederea unui acord asupra executării protocolului din 4 Noembrie 1933 și a unui acord asupra poliției și controlului navigației pe toată întinderea Dunării între imbucătura Nerei și Timocului, cuprins fiind și canalul artificial de navigație dela Portile de Fier (Canalul Sip).

„Toți delegații prevăzuți mai sus vor avea puteri de referendum.

Alianță împotriva Americii și Europei

Ziarul englez „Daily Telegraph” anunță că Rusia pregătește o alianță secretă între China, Japonia și Soviete, prin care cele trei puteri să ia lupta în contra supremației Americii și Europei.

Se pare că astfel se pregătește un nou războiu care cine știe de n'o fi mai groznic ca cel care a trecut.

Nouii directori generali la Postă și căile ferate

D. ing. Pitulescu a fost numit director general al Poștelor, iar d. Ion Cămărășescu a primit postul de director general la C. F. R.

Reduceri de taxe pentru telegramele de sărbători

Direcțiunea Generală P. T. T. a aprobat printr'un recent ordin ca începând cu ziua de azi 23 I. c. și până în 8 I. 1933 toate telegramele de felicitări interne să se poată da cu un tarif redus de 50 la sută. Aceste telegrame nu vor putea cuprinde decât cuvinte de felicitări.

Totodată se admit la expediere cărți de vizită manuscrise, deci nu numai imprimate, introduse în plic deschis, taxele cu 1 leu plus 50 bani aviație. Iar cu începerea dela 1 Ianuarie 1933, scrisorile recomandate pentru streinătate nu se admit numai deschise urmând ca expeditorul să închidă plicul la prezentare în fața funcționarului poștal.

Tratatul financiar din străinătate

Tratatul duse de guvern cu creditorii noștri pentru a ușura sarcinile României sunt pe cale de a da rezultate multumitoare. Astfel creditorii au admis suspendarea plății cuponului până la sfârșitul lunii Februarie.

Guvernul este convins că toate cererile Statului vor fi satisfăcute, fără a mai fi nevoiți a primi expertii străini, și astfel țara se va putea reface.

Specula la bufeturi-le Cinematografelelor

Bufetele cinematografelelor comunale a ajuns pare-se un bun mijloc de speculă pentru deținătorii lor. Astfel covrigii sărați cei mai căutați de public, pe când la Cinema Capitol se vând cu 1.50 lei bucata, la „Apollo” se vând cu 2 lei buc. Nu mai vorbim spre exemplu despre un taler de sirop care se vinde cu 10 lei — un preț într'adevăr exorbitant ce aduce sută la sută beneficiu, sau de bonboanele exportate de scumpe, devenind un adevărat lux.

Rugăm pe cei în drept să limiteze pe cât posibil această speculă abuzivă, la care este supus spectatorul care uită să-și aducă acestea de afară, de unde le poate procura mult mai ieftin.

Ger în Jugoslavia

În ultimele zile în Jugoslavia domnește un ger cumplit, în unele părți frigul atingând 25 de grade sub zero.

Nou complot în Rusia

La Moscova a fost descoperit un nou complot prin care se plănuia înlăturarea lui Stalin. Au fost făcute numeroase arestări. Printre cei arestați sunt și mulți înalți demnitari.

Descoperirea unui medic american. Un medic american, d. Hyman, a inventat un aparat cu care se poate reduce la viață înima unui om care a murit în urma unor accidente sau boale grave. Aparatul are un ac care se introduce în inimă. Prin acest ac medicul introduce în inimă vibrații (unde) electrice, la fel cu bătaile inimii. Medicul a făcut încercări cu peste două mii de animale moarte de mai multe ore, din cari numai într'un singur caz nu a reușit, în toate celelalte, animalele au înviat și trăiesc. Acum el va începe experiențele sale cu oamenii.

Pățania unui călugăr. Tânărul Ioan Neagu dintr'o comună din Vechiul regat neplăcându-i milităria, a dezertat în Rusia. De aci, în tovarășia unui călugăr rus s'a dus în Egipt, apoi la Sfântul Munte, unde s'a călugărit, rămânând acolo timp de doi ani. După aceea a venit în țară, așezându-se la mânăstirea Neamțului. Nici aci însă n'a rămas multă vreme, deoarece a fost izgonit, făcând propagandă pentru introducerea vechiului calendar. Colindând satel, a fost prins acum de jandarmi și înaintat comendurii pentru a i se cerceta situația militară.

Câți analfabeți există în lume? Printre analfabeți din lumea întreagă — socotiți dela vârsta de zece ani — India ocupă rangul I, cu 91 la sută din populație, urmează Portugalia cu 65 la sută, Spania cu 43 la sută, Italia cu 27, Statele Unite și Franța cu 6, Anglia cu 4.5 la sută și Germania 2.6 la sută. Această statistică nu pomeneste de România, care totuși ocupă un loc atât de însemnat.

Cum se face nuntă-moși? Eschimoșii trăiesc cea mai friguroasă nuntă. Deaceia ei au ceuri cu totul deosebite noastre. Acești oameni face nuntă, în loc să sune trîmbițe, în ziua nuntă cheamați la ospăț își și plâng ca la moarte mireasa sunt închiși și ținută astfel câte Cînd mirele iese afară o bătaie soră cu moaștii spun, că tristete nouă înseamnă neîncredere, iar bătaia e da-tă înarului și-și aducă-și dac'a va căuta vre-odă rău joc de nevastă, va semenea păruială delatru.

Trenuri cu etaje. Scafe ferată din Pensilvania produs de curând vechi etaje și cu o viteză de funcționare. Locurile s'au fel așezate, încât toți să aibă lumină suficientă. Dacă vântul se va introduce mai avea în curând de zeu trenuri cu vagoane cum le întrebuițăm

Ce popoare vād m... spune că strămoșii n... își petreceau timpul î... aveau o vedere mult... decât noi. Învățații a... popoarele civilizate... mult mai scurtă decă... sălbatece. Pricina ace... este șederea în case l... electricitate, ori cu g... lumina strică ochiul... cari au vederea cea... sunt arabii și ruareg... nose omul dela 10 ki... părtare. Tot așa și... cari trăiesc la vârful... noaptea al pământului

Limba culorilor? Fie... însemnătatea ei. Astfe... americani au găsit, că... tea culorilor ar fi ac... arată nevinovăție, alb... goste curată, înțelepe... dință, cafeniu închis:... re, galben: glorie, mă... găție, negru: triste, r... sețe, bunăvoință, rine... frică, dragoste, vedre:

A CRESCUT JU... METRU. Tânărul Gh... med, din Alexandria... crescut într'o jumăt... tătă cât alții cresc în... adică o jumătate me... rii încă n'au putut... această minune, într... nea creșteri încă nu... pomenit până astăzi.

Evoluția socială a muncii

Conferință ținută cu ocazia deschiderii ciclului de conferințe muncitorești la 18 Decembrie 1932 în sala Sindicatului Patronilor Meseriași

de Gheorghe Demian

Cu toate aceste ușurări aduse clasei muncitorești, situația ei rămâne precară, la bunul plac al patronului, de oarece cantitatea acelui minim de existență era discutabilă. Conducerea breslelor fiind compusă numai din patroni, e natural ca el să fie fixat după bunul lor plac — muncitorul fiind exploatat, în timp ce drepturile lui erau restrânse tot mai mult cu cât industria era apărată de concurența externă, prin legile mercantiliștilor, cum au fost Colbert și Cronwell.

În Franța, văzându-se că breslele sunt acelea cari împiedică progresul industrial, sunt desfiin-

țate de către Turgot (22 Februarie 1776) dar Maurepas, succesorul său, în urma rezistenței tot mai îndârjite a acestora, le reînființează în același an (August).

Nu peste mult survine marea revoluție franceză, care ca lupta de clasa, ca lupta socială, aduce libertatea muncii, care însă, cum vom vedea nu aduce nici un bine clasei muncitorești.

În 1789 — anul revoluției — numai la Paris existau 44 de bresle, cari exercitau un control sever chiar și asupra purtării salariilor, în afara atelierelor, și la orice abatere dădeau pedepse exagerate. E drept că necesitățile

fiscale tot mai mari au adus greutate și capitaliștilor, supuși de către stat la un regim tot atât de sever. Ceacea era însă mai dureros, era salariul de mizeria al salariaților.

Și muncitorii au căutat să se organizeze încă de prin secolul al XVII-lea în asociațiuni profesoriale, cari erau însă secrete, cu caracter religios, similar cu lojile franc-masonice de azi — doar că aceasta au un substrat politic adesea contrar intereselor și siguranței statului.

Revoluția suprimă corporațiile la 15 Februarie 1891, în urma propunerii lui Dallarde, cu atât mai mult cu cât libertatea muncii era necesară nu numai producției, dar și pentru a se putea utiliza surplusul brațelor de muncă, la care s'a ajuns prin creșterea populației. Astfel se ajunge la marele principiu al libertății muncii.

De fapt însă niciodată situația muncitorului nu a fost mai deplăns decât sub imperiul libertății

muncii, care i-a fost fatal lui însuși. Într'adevăr această libertate dă drept muncitorului de a cere salariul ori cât de mare, iar patronului de a oferi cât de puțin. În această luptă cel învins e tot muncitorul, pentru că era lupta între forțe neegale — patronul avea capitalul — muncitorul nu avea nimic ajungând la discreția patronului.

Salariile scad tot mai mult, de oarece lucrătorii rămași fără lucru își oferă munca pe un salariu și mai mic ca acela al fraților lor ceiace dă naștere la o concurență mare, de care profită patronii. În schimb societatea pierde prin agitațiile numeroase, pornite pe baze socială, pe cari le duceau muncitorii cari obținuseră libertatea de a munci, dar care a ajuns echivalent cu libertate de a muri de foame.

Aceste mișcări sociale se întind și în Anglia unde însă ca o prevenire la turburări asociațiunile muncitorești sunt interzise prin legea numită „Combination Act”

din 1800. Prin această terzie asocierea în sec în bunăstării situației primând posibilitatea cărei sporiri de salarii ficarea condițiilor de r tuț era menit să supri și era combinat cu leg conspirațiilor. O lege face și în Franța încă (14 Iunie) natural că a zicea însă și asociații lor.

Situația muncitorilo tot precară, tocmai dir litatea de a se asocia 1848, când apar ideile ocrotirea muncii. I moment clasa muncito în plină evoluare, care ză prin Tratatul dela din 1919 care în art. se ocupă exclusiv cu o muncii în mod echital în toată lumea.

Până la războiul mo muncitorii au obținut,

De noul an

Pe aripă de vânt apare noul an promițător
Și în cale-i iarna ninsă nesfârșitul său covor,
Mii cristale pe la geamuri pretutindeni se răsfățâ
Sunt plâpânde de podobe: lucitoare flori de ghiță...

Fulgii albi ce se revarsă în imbelșugat troian
Pregătesc întreg pământul, ca atunci, când noul an
Va veni din alte sfere zâmbitor și fericit,
Să nu vadă 'n câte lacrimi globul nostru-i învâlit.

Și natura, și omenirea stă cu brațele deschise,
Așteptând o lume nouă cum se-arată doar în vise...
Și așa în ani... în veacuri... și milenii de-arândul
Anul nou e acel spre care veșnic îi colindă gândul...

Dar, nu se gândește oare, că anul vechi, și trist de-ar fi
E un an, din viața noastră, care nu va reveni
Și cu fiecare clipă ce o credem „fericire“
Spre sfârșitul ei cu toții... ne îndreptăm în neștiere?

DOINA PETEANU.

Arti apărute

Contribuțiuni la istoria
Transilvaniei în secolele XII și XIII

de Iosif Schiopolu

Epigrafiografie Națională din
apărut un interesant și
studiu al dlui Iosif
privitor la istoria Transilvaniei.

În această lucrare găsim prețioase
năvăliri istorice privitoare
la țara Bârsei din epoca
cozii ei cu cavalerii Teutonici
și năvăliri tătarașilor din
studiu prețios aduce o
contribuție cunoașterii
Transilvaniei, atât de
și nesigură în acele timpuri.

RIA PRESEI ROMÂNE DIN BANAT

Dr. Aurel Cosma-junior

Un studiu apărut în preajma
sărbătorilor, este o prețioasă
contribuție la istoria provinciei
Banat, umplând mai cu seamă
golul rămas prin lipsa unui
studiu asupra activității culturale
din Banat.

Un volum, care este primul
de cinci cari vor apărea, cu
istoria presei române din
Banat până la prăbușirea Monar-
chiei austro-ungare.

Un stil ușor și lipsit de
efraze întortocheate și gre-
șelile studiile similare și mai
prin frumoasele amănunte
oferite asupra marilor bătași
ca Paul Iorgovici, Eutimie
V. Tincu Velea, V. Vențiu
Iuliu Grozescu, Alex.
C. Brăncuș, Valeriu Brăncuș
Cor. Petreanu și alții mulți, lucră-
re mai mult decât ceiaze
un Patheon al trecutului
Banat plin de lupte și suferințe.
Un studiu al dlui dr. Aurel Cosma-
junior nu este destinat numai
cititorilor, el este scris pentru to-
mănișii bănațeni, cari din el

de 30 de ani (din 1884 când
a fost organizată de sindi-
caturile în Franța) următoarea
decizie.

Îmbunătățirea situației ma-
re — un salariu conform ne-
cesității.

2. Condițiuni favorabile de
trăire — prin măsuri de ocro-
vire muncii.

3. Ridicarea nivelului moral
și demnitatea lucrătorului să fie
asigurată.

4. Stăzi ne găsim la sfârșitul e-
pocii muncii, când ea ajunge
la ocrotirea Soc. Naționaliștilor,
ca de din contractul de muncă,
înțelegerea păcii mondiale.

5. Societății Naționaliștilor, care și
are numeroși adversari cari
vor să-i recunoască necesita-

Ziua Domnului

„Ziua a șaptea este ziua
de odihnă, închinată Dom-
nului, Dumnezeui tău.“
(Eșire c. 20 v. 10.)

Cuvintele lui Dumnezeu sunt
acestea, grăite Izraelitelor cu
scopul, ca să-le țină și să fie fe-
riciți. La Iudei ziua a șaptea
era Sâmbăta; iar pentru creștin
învierea Domnului Hristos, în
zi de Duminecă, s'a făcut legii
mutare, în Creștinism, noi ser-
bam Dumineca ca ziua sfântă
pentru odihnă.

Iudeii au atribuit mare impor-
tanță acestei porunci. Ei până în
ziua de azi i se acomodează, dar
în mod exagerat, dându-i o in-
terpretare (explicare) greșită. O
serbează nu numai prin reține-
rea dela-lucrul, care le-ar aduce
folos, ci și prin reținerea dela
fapte bune. De aceea când Mân-
tuitorul nostru Iisus Hristos fă-
cea bine bolnavilor, vindecân-
du-i în ziua Sâmbetei, îl învinu-
iau, că El nu e dela Dumnezeu,
că nu respectează Sâmbăta.

Cât de frumos a răspuns Iisus
Iudeilor, odată, când a venit la
El un om cu mâna uscată, ca
să-l vindece. Iudeii ca să-L poată
învinui pe Iisus L-au întrebat:
„Este îngăduit a vindeca în ziua
de Sâmbăta?“ El a răspuns: „Ci-
ne este omul acela dintre voi, ca-
re, dacă are o oală și cade într-o
groapă în ziua Sâmbetei, să n'o
apuce și să o scoată afară? Cu
cât mai de preț este dar un om
decât o oală. De aceea îngăduit
este a face bine în ziua Sâmbetei.“
(Mat. c. 12 v. 10-12.)

Dacă noi Creștinii ne cugetăm
la modul în care serbăm ziua
Domnului, vom afla, că nu sun-
tem mai puțin vinovați ca Iudeii
și prin urmare vrednici de o-
sândă.

Mântuitorul nostru, Iisus Hri-
stos, prin exemple sale ne-a ară-
tat însuși, cum se serbează ziua
Domnului. El mergea la templu
încă din etatea de 12 ani. Odată
la etatea de 12 ani, a mers cu Io-
sif și Maria la templul din Ieru-
salem, vorbind și întrebându-se
cu cărturarii despre Tatăl său cel
din ceruri; apoi sfintia ziua
Domnului prin faptele milosteni-
ei, vindecând pe bolnavii lor.

De aceea, dela începutul Creș-
tinismului, Duminecele și sărbă-
torile se serbează după cuvânt:
prin cercetarea bisericii, unde
creștinii se roagă lui Dumnezeu,
ascultă învățătura sfântă din
gura preoților și se împărtășesc
cu sfintele taine. Dar, în această
zi, alinați și durerile și lipsile ce-
lor neputincioși și săraci, prin
ajutorul ce li-se cere.

Cel frumos și sfânt și practi-
ca de a serba în felul acesta
ziua Domnului, din partea Creș-
tinilor! Durere însă, că azi, tot
mai rari sunt închinătorii cei a-
devărați. Cât timp au ținut pri-
onirile din partea păgânilor,
Creștinii mergeau prin locuri a-
cunse, prin mormintele mar-
tirilor și se rugau; azi sunt liberi
și neprigoniiți, dar bisericile sunt
goale. Și precum e la sate, așa și
la orașe.

Și cu ce-și motivează ei absen-
ța dela această datorie?

Tărâni dela sate se tem, că
nu-și vor termina lucrul câmpu-
lui, dacă nu lucrează și Dumine-
ca. Altfel zic, că vara li-e prea
cald și iarna prea frig. Meserieșii
afirmă, că fiind săraci nu-și pot
sustine familia, dacă nu lucrează
Dumineca și în sărbători. Dar și
intelectualii dela orașe își au scu-
zele lor. Intre altele am auzit în-
vinuind pe clerul de jos, că nu
ar fi la înălțimea chemării cu
împlinirea datorințelor; iar cle-
rul înalt sau episcopatul, că nu
apără interesele bisericii după
cuviință, față de tentațiunile
provenite dela deținătorii puterii
statului; de aceea nu ar avea
poftă pentru cercetarea bisericii.
Celor dintâi, și anume econo-
milor de pământ, le vom răspun-

de un fapt din timpul răz-
boiului mondial. Anume: că în
urma cercetării bisericii vor suferi
daune în rodurile câmpului. În
timpul războiului, floarea ome-
nirii nu era acasă și, totuși, câmpul
nu a rămas nelucrat, deși acasă
nu erau — decât femeile și copiii,
cari au lucrat pământul cum au
putut; și totuși a produs recolte
multămitoare ca altă dată. Acest
fapt își are explicarea așa, că
atunci s'a lucrat cu mai multă
credință în Dumnezeu; iar pen-
trucă s'a lucrat așa, Dumnezeu a
dat binecuvântarea sa.

Meserieșilor le putem răspun-
de cu istoria meserieșului Louis
Berthier din Franța, despre care
le cetesem, că el lucra și Dumine-
ca și în sărbători, fiindcă
era sărac și avea — mulți copii;
de aceea nu avea timp pentru
biserica. Dar un vecin al său; în
stare bună și înduplecat cu sfa-
tul, ca Dumineca și în sărbători
s'a meargă la biserică un an de
zile și la fine, el îi va plăti în-
treagă paguba ce va avea. Meserie-
șul a ascultat și, la finea a-
nului a observat, că în loc să fi
avut pagubă a avut tot câștig și
toate afacerile i-au mers foarte
bine așa, că s'a simțit îndatorat
a aduce sfătuitorului său bine-
voitor, cea mai ferbinte multă-
mită. Iată, cum asupra acestui
om s'a pogorât binecuvântarea
lui Dumnezeu pentru că a cer-
cetă biserică; așa va binecuvânta
Dumnezeu pe toți cei de o soar-
te cu el, dacă vor urma fapta lui.

La părerea, ce o au intelectua-
lii despre clerul nostru, putem
răspunde, că ar fi mai conștuit
a-l trage la răspundere pentru
neglijarea datorințelor, decât a-și
răzbuia asupra-le cu necerceta-
rea bisericii.

Suntem însă de credință, că
cauzele adevărate ale necercetării
bisericii, nu sunt cele reproduse
mai sus, ci adevărata cauză pen-
tru toți este numai una și anu-
me: educația religioasă greșită,
de care s'au împărtășit în tîne-
rețe. Nu s'a influențat la timpul
său asupra tineretului creștin în
felul și măsura recerută, ca să se
formeze din el un creștin de ca-
racter religios.

Mă facut o impresie excelen-
tă faptul, constatat într-o biseri-
că din localitate (Timișoara). In-
tre puținii credincioși, cari au
luat parte, într-o Duminecă, la
sf. slujbă, erau și câțiva învăța-
tori pensionari, pe cari îi mai
aflassăm și altă dată la această da-
torie. Și am tras concluzia: Nu
să poată să fie altfel, când aceș-
tia, în întreaga viața lor au fost
stâlpii bisericii, creștiii și trăiți
sub aripile bisericii, cărora cer-
cetarea bisericii li-era prefăcută
în a doua natură. Onoare lor!

După toate acestea putem fi
asigurați, că hrana sufletească,
ce o aducem cu noi din casa lui
Dumnezeu, ne despăgubește pen-
tru toate cele pământești, ce ni
să pare că le-am perde în timpul
reclamat de cercetarea bisericii.

Preot Nicolae Crișmariu.

Un tratament unic contra disto- matozei oilor

O singură capsulă de Gălbino-
l vindecă dintr'odată, imediat și
complect boala.

Nu cunoașteți preparatul a-
cesta. Cumpărați-l totuși la Far-
macia sau Drogueria cea mai a-
proprieată.

O capsulă costă Lei 10. O cu-
tie cu 25 capsule Lei 250.

O capsulă — o doză curativă.
Pentru fiecare animal oricare ar
fi greutatea și vârsta animalului
sau gravitatea boalei (oricât de
gravă ar fi boala).

La farmacia și drogerii.
(107)

Primăria Municipiului Timișoara.
No. I. 56672
din 22 Decembrie 1932.

PUBLICAȚIUNE

Noi, Președintele Comisiunii
Interimară a Municipiului Timi-
șoara,

Aducem la cunoștința publică
următoarele:

I. La alegerile pentru Consiliul
municipal, fixate pe 14 Ianuarie
1933, votarea se va face pe baza
carnetelor de identitate, în cari
sunt cuprinse și cărțile de alegă-
tori;

În consecință se invită toți a-
legătorii bărbați și femei, cari
sunt înscrși în listele alegători-
lor comunali, însă până azi nu
și-au scos carnetele lor de iden-
titate, să se prezinte în zilele de
lucru între orele 16—19, iar
în Dumineci și sărbători între
orele 8—12, la Primăria Munici-
piului (etaj I, camera 22—24) a-
ducând fiecare o fotografie în
mărime de 8/12 cm. buletinul de
înscrisiere dela biroul de populație
și cartea de alegător.

II. Tot în același termen și loc
se vor prezenta și aceia cari au
primit deja cartea de identitate,
însă nu s'au prezentat până azi
pentru completarea cărții de a-
legători la alegerile comunale,
drept câștigat cu ocaziunea re-
vizurii listelor în cursul luni Sep-
tembrie 1932.

III. Penalitățile prevăzute de
legea electorală pentru adunarea
deputaților și senatori, privitoare
la alegătorii cari nu-și vor
exercita, fără temei legitim,
dreptul lor de vot, se vor aplica
și cu ocaziunea alegerilor comu-
nale.

IV. Liberarea cărților de iden-
titate, până la 31 Decembrie
1932, se face în mod gratuit, iar
după această dată se vor încasa
din nou taxele reglementare.

Președinte:

Dr. Gabor m. p.

Secretar general:

Sagovici m. p.

(1)

An nou fericit

doresc oaspeților,
prietenilor și cu-
noscuților mei

Ștefan Rosenthal,
restaurant

Iosefin, Piața Scudier 2

(3)

Vă rugăm binevoii
a-ne achita
abonamentul
Administrația

Mare seară de revelion în
Cafenea LLOYD,
concertează orchestra DUDUȘ.
Mare tombolă cu 50 obiecte de
câștig. Dans, serpentine etc.

(2)

In Taverna LLOYD

revelion splendid, animat,
concert jazz PUSZTAI.
După miezul nopții cadou,
Minge de zăpadă, serpen-
tine, obiecte jux etc.

(2)

INFORMAȚIUNI

DORIM TUTUROR CITITORILOR ZIARULUI NOSTRU UN AN NOU MAI FERICIT ȘI MAI IMBELȘUGAT DECÂT ACELA CARE A TRE-CUT.

REDAȚIONALE. Rugăm pe toți colaboratorii ziarului nostru de a nu ne cere să publicăm decât articole scrise pentru nou. Articole publicate în alte ziare — ori cari ar fi ele — nu le vom reproduce în viitor.

Mămăligă cu sânge. O întâmplare neobișnuită s'a petrecut în multe sate din apropierea orașului Veneția (Italia). Sătenii au băgat de seamă, că dela o vreme încoace mămăligă miroase a sânge încheșat. Ba ceva mai mult; îndată ce era fiartă se puteau vedea cu ochii niște dungii de sânge în mămăligă. Bătrânii spun, că această arătare ar fi un semn al mâniei lui Dumnezeu. Învățații sunt de părerea, că această roșeață este făcută de niște vermuțeli mici, cari se găsesc în porumb și cari schimbă culoarea mămăligei.

Reduceri de funcționari în Elveția. Consiliul național elvețian a adoptat cu 77 voturi contra 57 proiectul pentru reducerea atât a salariului cât și a numărului de funcționari de stat.

Mare incendiu în Barcelona. La Barcelona s'a produs un mare incendiu, care a distrus 17 clădiri ale unor mari prăvălii. Nu au rămas decât zidurile. În aceste prăvălii erau în serviciu 8000 persoane, cari acum sunt pe cale de a rămâne pe drumuri, din lipsă de lucru.

Elucidarea unei crime după 13 ani. În 1919 un marinar a fost ucis cu lovituri de cuțit și apoi jefuit, la Linz. Poliția n'a putut da de urma criminalului. Abia acum, după 13 ani, s'a aflat că ucigașul e un individ ce-și ispășește o pedeapsă de șapte ani închisoare pentru altă crimă. El a mărturisit asasinatul, dar neagă că ar fi jefuit victima, pe care o ucisese pentru că-l denunțase la poliție.

Arestări în ziua nunții. Intr'un sat din Austria, văduva unui moșier bogat, Weiseneger, mort acum doi ani, urma să se căsătorească cu primul ei argat, Franz Kornig. Cu o zi înainte de nuntă ambii au fost arestați, de oarece jandarmeria, după cercetări de doi ani a descoperit că moșierul a fost ucis de Kornig îndemnat de stăpâna cu care trăia de trei ani. Soții Weiseneger au avut opt copii între 3 și 24 ani.

Școală de conducători de automobile. Pe lângă Școala superioară de Arte și Meserii din Timișoara, se va deschide la 12 Ian. o școală de conducători de automobile (soferi) având cursuri teoretice și practice. La aceste cursuri se admit absolvenții cursului primar, ai școlii industriale (ucenici) și ai școlii de meserii. Cursul complet costă 3500 lei. De plasarea elevilor din provincie se îngrijește direcția cursurilor, conduse de dl ing. Șt. Ardeleanu, prof. la șc. sup. de Arte și Meserii.

Oribilele crime din Basarabia. Preotul Vasile Ștefănescu din comuna „Fântâna Zanelor” a plecat la Ismail cu căruța ca să aducă acasă pe fiul său elev la li-

ceu. El a luat cu dânsul și pe fetița sa în vârstă de 9 ani. Preotul avea în căruța 350 kgr. porumb și suma de 3000 lei. Ajungând în apropiere de Ismail, a

fântână de lângă drum. Bandii au fugit apoi cu căruța preotului. Un lucrător venind să ia apă, descoperit cele două cadavre bătăușe după două zile. Preotul cu ochii scoși cu cuțitul, iar gâtul avea mai multe tăieturi adânci. Deasemenea și la piept. Fetița are gâtul tăiat și numeroase lovituri în piept.

A murit după ce a jucat 48 zile în New-Jersey (America) s'a în- tîmplat dăunazi o minune, ca s'a sfârșit cam trist. La o între- cere de joc, un tânăr a isbutit să joace fără întrerupere timp de 48 de zile. Dar când flăcăul s'a așezat pe un scaun să odihnească l-a apucat o boală grea și peste câteva clipe și-a dat suflului.

Crima unui tânăr. Intr'o comuna din apropiere de Szolnok un tânăr ucenic de lăcătuș și ucis în mod bestial iubita, o servitoare, careia îi făcea curte de câteva zile. Cu un briceag criminalul a tăiat capul victimei iar apoi și-a făcut sieși o rană gravă la gât.

Stofe
Cele mai frumoase și practice

Cadouri de Anul nou

In cel mai mare asortiment, cu cele mai re- duse prețuri se pot cum- para la

RABONG & SCHNEIDER

Timișoara, Cetate, Piața Sft. Gheorghe (palatul e- piscopal rom. cat.)

fost atacat niște necunoscuți care l-au ciopârțit atât pe dânsul cât și pe fetița în mod oribil cu cuțite. Cadavrele desbrăcate de haine au fost înfășurate în man- taua preotului și aruncate într'o

Cețiți și răspândiți
„VOINȚA BANATULUI”

Aparie când poace
și iasă când vria

Ridaftăr răspnzabil
GICĂ DOAGA

Carcie cătă paori

Apăi frați paori baș acu am vinit dăla Simiclaș, ungie m'am dus cu marie nărăbdarie să-l văd pră ortacu meu Tontorică Pucuricscu că n'o fi cum- va biciag, că Pam văzut la Ci- mișoara în Vinieria Crăciunului și iera tarie năcăjât și zgribulit ca bietu Mișu când o picat dăla pucierie, prântru că viedz sără- cuțu dă iel nu fost primit încă ponievilie alia dăla Moș Cră- ciun.

Apăi să știți că Simiclașu îi un sat tarie fain numa acu iar- na îi rău să cam mierj pră uliști că numa șie cie triedzăși că iți rupi grumădzul pră luniecuș ocă trăbiei să iei la cinie un sac cu cenușă cu carie să-ți girieji calia. Nu, da una mo plăcut mai șod, agică am fost ciemat și io la o nuntă și io m'am dus și tarie mo mai plăcut, numa una trăbie să vă spun că nu baș mo plă- cut. Apăi tăiț goșcii șie or vinit or adus cu iei căcie o tortă fă- cută după cohhub baș ca la tu- cărpice dă mai do să cried că-i baș șie acolea.

Apăi frați paori asta nu-i bi- nie. Vigieți și voi că înzădari vă plănăiți dă sărășia și că nu mai pucieți trăi cum or trăit tați voșci, da viegeți ici să du- șiau la nuntă nu cu torci și cu țucărpieri numa cu turță dă mierie, iară aia mări ocăși cu plășintă cu mac o nuci. Dă aia hiba îi la voi carie lăxuiți și nu trăiți așa cum ați criescut, numa vați domni.

Una soadă am mai vădzut și o fost tarie dă mirarie. După șie or străgat darurile apăi criegiam și io că oi mânca ofără dă plăcintă, cum îi ză- cnuu. Când colo șie să viedz. Carie cum ș'o străgat darurile pră aiși îi calia or șierșo cu torcille cu tăt dă iera să mă pră- păgiesc dă doru lor. Na, asta nu-i baș bună și io cried că noi paorii ar trăbui să nie întoar- șiem la zăcoanille noașcie că nu- ma așa o să fiă biniă dă noi.

GICĂ DOAGA

Ai audzât ?

— Ai audzât că în anu carie viniă tătă lumia o să fiă mulțami- tă?

Da nu măi spunie! Și dă șie oarie?

— Pântru că pita o fașie Șcie- fi Hulpie.

— Da aia ai audzât că la con- țiertu dăla Bociedz dă Simiclaș Tontorică o să aibă un pont dăn program?

— Cum să poacie? Și șie o să facă? Doar n'o să joașie d'a hala- ripu!?

— Da dă ungie. O să câncie cântaria „Vriau să cie am numai odată”... pucierie.

MĂNIFIESTU LU DOMNU MIȘU BILĂ CĂTĂ POPORU DĂN CIMIȘOARA.

Frați șietățieni întru domnu nost Laie Barbalungă am onoaria a vă adriesă dumnivoastă cu plicăciunie și rugăciunie ca să mă votați și pră minie ca să a- jung odată chimiedz ori dă nu macar și șieva măi mic numa să umblu da ficia cu Trancaflanca.

Apăi pântru că pântru tăcie mogăngiețalie dă pră lumia îi biniă să aibă un program minci- naș șie șiere oțără os dă ros vo spun pa mia.

Mai întâi șier dășfintaria lu trancaflanca șie umblă pră uliști că o fost dăstulă trancaflanca pră domnia lu stăpănu mieu sfânt și maria Laie Iorga.

Mai șier ca la mozi înăncie dă înșieperia răprăzântățiunii să fiă în loc dă Miki Maus arătat cipu mieu pria frumos.

Apăi șier că tăcie fabrișalie dă cărămidă să să dășfintăză pân- truca să nu măi fia cărămidă dă picat în capu lu guberniu în ca- ria oi fi alies vrodată dărăputat.

Șier ca conțalierii să capicie giurna în vin și bieria iară pră Biega să nu cură dăcăt lapcie dă mielu șie am trimies la Stinghie la Sievărân și carie s'o făcut oaie.

Asta-i programu mieu cariă

rămăniă năschimbat și pră carie îl susțan cu tătă răchia și vinar- su șie-l pot cumpăra.

Sămnat Mișu Bilă.

Pântru conformitație Laie Răchiă

GLUME

DIN ȚARA BOLȘEVICILOR

Kalinin, comisarul bolșevicilor întrebă la o inspecție pe un țar- ran: Ești mulțumit bade, cu stă- pânirea bolșevică?

— Judecă și dumneata — zise bietul om. Mai de mult aveam trei perechi de cioareci, iar a- cum numai una.

— Nu te năcăji de asta fărate, î zise însuși Kalinin, — pentru că în Africa, în țara hărăpilor sunt oameni cari n'au nici de tel cioa- reci.

— Vai de păcatele mele, ris- punse țaranul — așa de mult au dat bolșevicii acolo, încât au lăsat pe oameni fără carci?

ȚIGANUL LA TARG

Un țigan, care băuse cu un pa- har mai mult decât trebuie, s'a dus la gară pentru a-și scoate un bilet de tren.

— Domnule dă-mi un bilet — se răsti țiganul la casier!

— Până unde mergeți? între- bă lujbașul?

— Treaba mea, — zise țiganul — ce vrei dumneata să știi așa de multe.

— Dacă nu-mi spui până unde, apoi cum pot eu și ce bilet să-ți dau, omul lui Dumnezeu?

— Știi ce, domnule, — răs- punse țiganul — dă-mi până unde dai la toată lumea.

— Lasă-mă în pace, strigă ca- sierul, că așa n'o să isprăvim pâ- nă-i lumea.

Și țiganul înfuriat peste mă- sură s'a urcat în tren fără bilet. Când colo, haț, îl ia de guler conductorul și până a-i bate din palme haramul plăti o pedeapsă în toată legea.

Pe când se reîntoarcea dela târg în drum spre gară, — fara- onul nostru se întâlnește cu un om din satul lui.

— Da ce ești așa de năcăjit al- bule? Ori doar nu ești în toate apele tale?

— Cum dracu să nu fiu năcă- jit, când domnul dela stația noas- tră n'a vrut să-mi dea bilet. Și țiganul povesti toată istoria cu biletul și cu pedeapsa.

— Dar bine, mă! Dacă nu i-ai spus până unde vrei să mergi, cum gândiai, că o să știe el?

— Bine, bine, mă, apoi ăla de cinci ani alta nu face decât dă bilete la oameni, și nici acumă nu știe până unde mă duc eu. Dacă nu știe nici atăta lucru, a- poi de ce-l mai plătește atunci statul? Să știi tu, că m'am horă- rat să-i păcălesc pe ăștia cu be- letele.

— Spune cum — întrebă să- teanul?

— Știi mă, cum? Mă duc să-mi scot un belet de mers și veniu. Mă duc și nu mă mai întorc, a- poi mă poate el aștepta până la Paștile cailor.

S'A DAT SINGUR DE GOL

Cula Căldărarul era în fuța judecătorului pentru că a furat o pereche de cioareci. Din lipsă de dovezi, Cula a scăpat teafăr Ju- decătorul îi zise:

— Ești slobod, poți merge.

— Nu pot până nu pleacă cel ce m'a părat.

— Da pentru ce?

— Sunt îmbrăcat cu cioarecii cei furati și mi-e teamă să nu i- cinoască.

LA EXAMEN

Învățătorul: Cincizeci de oi au mănecat într'un an 100 de căp- te de fân, câte căpțe vor mănca 40 oi?

Școlarul: Apoi le cum e și oare: una mănăcă mai mult, al- ta mai puțin.

NUMAI TATA ȘI CU MAMA

— Măi purdelule, toți sunteți țigani în casa voastră?

— Numai tata și cu mama sunt țigani. Eu sunt încă tânăr

Șciri să tăligrămu pân drotu speșial al „Gurii Satului”

Șienad. Popa nost ăi viestăș dă poporien mult iubit, carie dă dragu nost cântă tăt pră glan- al nouăsprădzășielia, o împărțit satu în două ca să aibă tătă una dă parcia lui iară alta să fi opozățalie, ca să aibă șie schim- băt dăn lună în lună.

Dăn Șienad. Ion Blagoie ăl marie om politic o făcut lu lora Șiucrel dă codău o căpătâna dă ciurche și nu o putut-o vinga- la târgu dăn, Cimișoara.

Simiclaș. Domnu Tontorică nost o fost numit dereftăr ghe- neral prăstă oamenii politiași dăn satu nost.

Cimișoara. Domnu dereftăr Stinghie Curcanu s'o horărat să dea căcie o gostiă la tăiț profes- sării pântru ca să-l vociedză dă conțalieri la căsărașu, da acu o să o facă fără ciurși pântru că o înșieput să-i placă porșii și o să tăiț purșiei.

MICA PUBLICITATE

Inchiriez — directoratul școlii dă duchienari, în sperânția că oi căpăta și io oțărucă dă os dă ros în conțaliu comunu, macar să trăbiască să dau zece ciurși.

Stinghie-Curcanu.

Vind dă marie urjență nărocu șie nu l'am avut niși odată.

Săbinuț Mihahal.

Caut oțără ocupație dă con- țalieri comunu prân Lipova satu dă să poacie, și dă chimiedz.

P. Izdrăila.

Caut — țuică, răchia și vin- ars ca să mă pot alieja bă dobi- tocule, conțalieri dacă vocieză cu minie.

Mișu Bilă.